

Raportul special

Instrumentul pentru refugiații din Turcia

Efecte benefice pentru refugiați și comunitățile-gazdă, dar impactul și sustenabilitatea nu sunt încă asigurate

CURTEA DE
CONTURI
EUROPEANĂ

Cuprins

	Puncte
Sinteză	I-X
Introducere	01-09
Sfera și abordarea auditului	10-15
Observații	16-108
Comisia a îmbunătățit funcționarea FRIT prin punerea în aplicare a recomandărilor Curții din 2018	16-33
Evaluarea nevoilor realizată în 2018 a pus un accent mai puternic pe infrastructura municipală și pe sprijinul socioeconomic	18
Comisia a redus numărul de instrumente de finanțare, ceea ce a optimizat ajutorul și a îmbunătățit coordonarea	19-20
Comisia urmărește o predare graduală a proiectelor către autoritățile turce	21-24
Comisia a îmbunătățit considerabil eficiența proiectelor de asistență în numerar	25-26
Comisia a încercat să îmbunătățească mediul de operare pentru ONG-uri (internaționale), dar rezultatele sunt limitate	27-28
Comisia a îmbunătățit cadrul de monitorizare	29-33
Proiectele din eșantion au venit în întâmpinarea nevoilor beneficiarilor, dar au cunoscut întârzieri, iar costurile lor nu au fost evaluate în mod sistematic	34-63
Proiectele au fost aprobate în timp util și răspundeau nevoilor beneficiarilor	35-48
Implementarea proiectelor a cunoscut întârzieri considerabile cu cauze diverse	49-53
Comisia nu a evaluat în mod sistematic dacă costurile proiectelor erau rezonabile	54-63

Până în prezent, realizările planificate au fost obținute, dar impactul și sustenabilitatea lor nu sunt abordate suficient 64-108

Proiectele au obținut realizările preconizate, dar s-a pus un accent limitat pe impact 65-86

Comisia a reacționat rapid pentru a aborda impactul cutremurelor asupra proiectelor FRIT 87-97

Comisia a asigurat sustenabilitatea proiectelor de infrastructură, dar nu și sustenabilitatea sprijinului socioeconomic; în cazul proiectelor sale emblematice din domeniile educației și sănătății, sustenabilitatea nu este încă garantată 98-108

Concluzii și recomandări 109-116

Anexe

Anexa I – Defalcare pe provincii a numărului de refugiați și solicitanți de azil sirieni prezenți în Turcia în decembrie 2023

Anexa II – Contribuții la FRIT din partea UE, a statelor membre și a Regatului Unit

Anexa III – Proiecte de dezvoltare finanțate din FRIT

Anexa IV – Lipsa accesului la datele din sectorul educației

Anexa V – Situația acțiunilor întreprinse în urma recomandărilor anterioare formulate în Raportul special nr. 27/2018

Anexa VI – Audit al sistemului de gestionare a datelor

Anexa VII – Întârzieri în implementare

Anexa VIII – Evaluarea proiectelor

Acronime

Glosar

Răspunsurile Comisiei

Calendar

Echipa de audit

Sinteză

I Instrumentul pentru refugiații din Turcia (FRIT) reprezintă răspunsul UE la solicitarea Consiliului European de a se aloca o finanțare suplimentară semnificativă pentru sprijinirea refugiaților din Turcia. Este vorba despre un mecanism de coordonare și optimizare a unei contribuții de 6 miliarde de euro din partea UE și a statelor membre ale acesteia. Sprijinul acoperă activități umanitare și activități în favoarea dezvoltării. Scopul instrumentului este de a spori eficiența și complementaritatea sprijinului acordat refugiaților și comunităților-gazdă din Turcia.

II Curtea de Conturi Europeană a examinat modul în care Comisia a gestionat instrumentul și a evaluat dacă fondurile au fost utilizate în mod eficient și eficace pentru a sprijini refugiații și comunitățile-gazdă. De asemenea, Curtea a analizat situația măsurilor luate în urma recomandărilor pe care le-a formulat în raportul său special din 2018, axat pe componenta umanitară a FRIT. Curtea a ales să auditeze acest instrument întrucât strămutarea în curs a refugiaților sirieni și numărul în creștere de sosiri ilegale în Turcia din Afganistan reprezintă provocări din ce în ce mai mari pentru coeziunea socială dintre refugiați și comunitățile-gazdă ale acestora, în special în contextul încetinirii creșterii economice din Turcia. Presentul raport urmărește să pună la dispoziția Comisiei un input util și va contribui la consolidarea instrumentelor de monitorizare ale FRIT.

III Per ansamblu, Curtea a constatat că, într-un context dificil, Instrumentul pentru refugiații din Turcia a oferit sprijin relevant refugiaților și comunităților-gazdă. S-a constatat, de asemenea, că Comisia a pus în aplicare recomandările Curții din 2018. Proiectele examinate au venit în întâmpinarea nevoilor refugiaților și ale comunităților-gazdă în diferitele sectoare prioritare, dar, din diverse motive, implementarea lor a suferit întârzieri importante, iar costurile proiectelor nu au fost evaluate în mod sistematic. Chiar dacă realizările planificate au fost obținute, măsurarea impactului instrumentului nu a fost suficientă, iar sustenabilitatea nu a fost asigurată până în prezent decât pentru proiectele de infrastructură, nu și pentru unele proiecte din domeniile educației, sănătății și sprijinului socioeconomic.

IV Finanțarea pusă la dispoziție prin instrument a asigurat alocarea rapidă de resurse financiare și mobilizarea de investiții substanțiale în vederea reducerii presiunii cauzate de aflusul ridicat de refugiați asupra infrastructurii sanitare, municipale și de educație existente. Majoritatea proiectelor au fost aprobate în timp util.

V Comisia a implementat proiectele prin gestiune directă și gestiune indirectă, recurgând la diferite tipuri de parteneri de implementare. Curtea a identificat deficiențe ale modului în care Comisia a evaluat costurile proiectelor: aceasta nu a evaluat în mod sistematic caracterul rezonabil al costurilor, nu a comparat costuri similare între diferite proiecte și nici nu a calculat costul per beneficiar.

VI În ansamblu, realizările planificate au fost obținute în diferitele sectoare. Totuși, în sectorul educației, impactul finanțării din FRIT asupra integrării și succesului copiilor refugiați în sistemul de învățământ turc nu a putut fi evaluat. Curtea nu a putut evalua nici impactul construcției de școli asupra beneficiarilor, din cauza limitărilor datelor furnizate de Ministerul Educației Naționale din Turcia.

VII Comisia a instituit măsuri adecvate pentru a monitoriza proiectele finanțate prin instrument. Cadrele de raportare și monitorizare au fost însă concepute, în general, pentru a măsura realizările și nu efectele. Prin urmare, acestea nu au permis măsurarea impactului proiectelor, în special al celor din sectorul socioeconomic.

VIII Cutremurele din februarie 2023 au avut un impact considerabil asupra implementării proiectelor finanțate prin FRIT. Comisia a acționat însă rapid și eficient pentru a analiza acest impact.

IX Comisia a reușit să asigure sustenabilitatea proiectelor de infrastructură. Proiectele din alte sectoare nu includeau însă o strategie de sustenabilitate, ceea ce înseamnă că acest aspect este mai puțin cert în cazul lor. Deși s-au înregistrat îmbunătățiri începând din 2018, Curtea concluzionează că instrumentul ar fi putut totuși să obțină un raport costuri-beneficii mai bun și un impact demonstrabil mai mare.

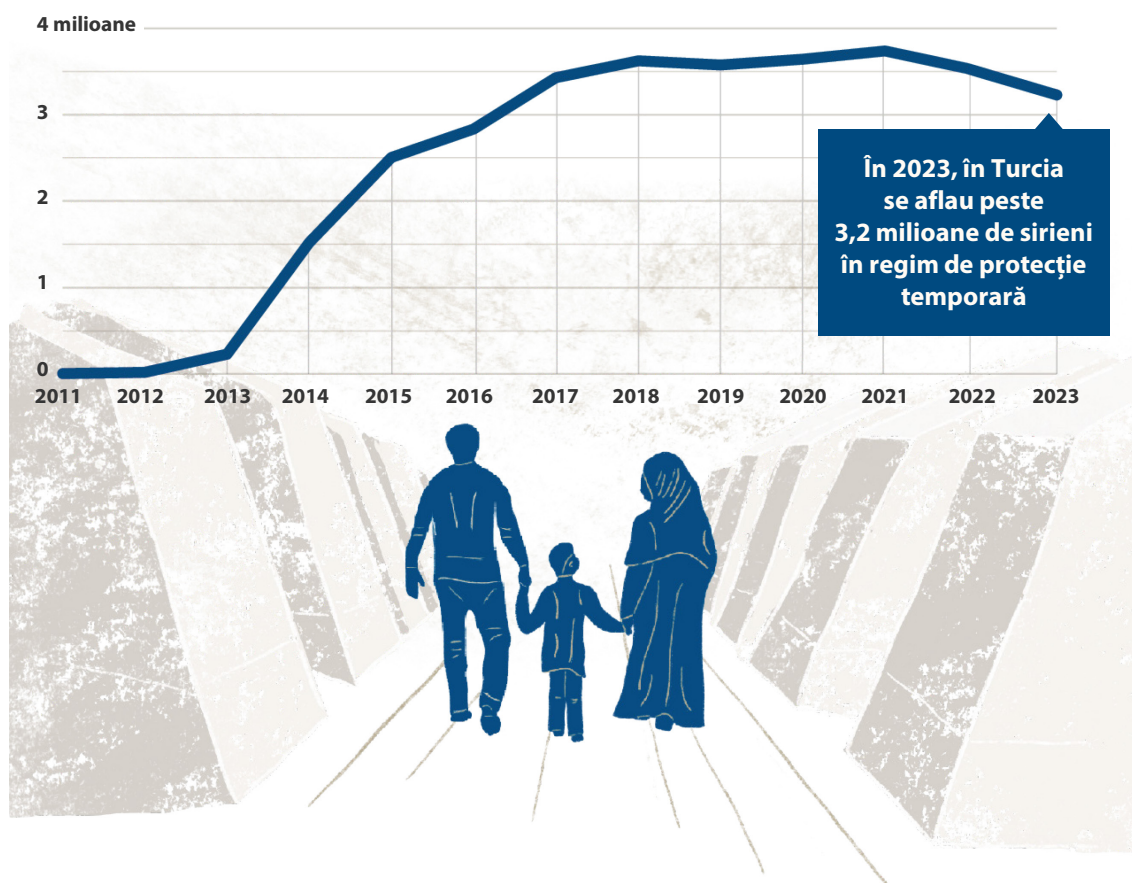
X Raportul conține patru recomandări menite să îmbunătățească eficiența și eficacitatea acțiunilor viitoare. Comisia ar trebui:

- să îmbunătățească evaluarea și monitorizarea costurilor;
- să colecteze date privind educația de la autoritățile turce în ceea ce privește refugiații și comunitățile-gazdă;
- să amelioreze măsurarea impactului proiectelor;
- să consolideze sustenabilitatea proiectelor.

Introducere

01 Prin situația sa geografică, Turcia este o țară importantă de primire și tranzit pentru refugiații care se îndreaptă către Europa. Cu o populație totală de aproximativ 87 de milioane de locuitori, Turcia găzduiește în prezent peste 4 milioane de refugiați înregistrați, inclusiv peste 3,2 milioane de origine siriană (a se vedea [figura 1](#) și [anexa I](#)) și peste 320 000 din Afganistan, Irak și Iran. Întrucât mai puțin de 5 % dintre refugiați trăiesc în tabere, prezența lor are un impact semnificativ asupra comunităților locale, în special în provinciile din apropierea frontierei siriene și în jurul principalelor centre urbane.

Figura 1 – Distribuția sirienilor care beneficiază de protecție temporară, pe an

Notă: datele privesc exclusiv refugiații sirieni înregistrați.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor provenite de la *Presidency of Migration Management*, Turcia.

02 Instrumentul UE pentru refugiații din Turcia (FRIT – *Facility for Refugees in Turkey*) a fost creat la sfârșitul anului 2015¹ ca răspuns la apelul statelor membre de a se pune la dispoziție fonduri suplimentare considerabile pentru a ajuta refugiații din această țară. FRIT urmărește să asigure pentru UE un mecanism de coordonare, finanțat din bugetul UE și din contribuțiile statelor membre, care să permită mobilizarea rapidă, eficientă și eficientă de asistență pentru refugiații din Turcia. Această asistență este condiționată de respectarea de către Turcia a Planului de acțiune comun UE-Turcia, convenit în octombrie 2015², și a Declarației UE-Turcia din 2016³.

03 Instrumentul a fost pus în aplicare în contextul unei deteriorări începând din 2016 a relațiilor bilaterale dintre UE și Turcia. UE a impus sancțiuni și restricții Turciei din cauza regresului acesteia în ceea ce privește statul de drept și drepturile fundamentale, a deteriorării relațiilor acestei țări cu anumite state membre ale UE și a activităților neautorizate de foraj ale acesteia în estul Mării Mediterane. Din 2019 nu au mai avut loc nici reuniuni ale Consiliului de asociere UE-Turcia.

04 FRIT coordonează o sumă totală de 6 miliarde de euro, pusă la dispoziție în două tranșe egale în perioada 2016-2017 și, respectiv, 2018-2019. Bugetul operațional a fost alocat și contractat integral și au fost plătiți peste 5 miliarde de euro (a se vedea *figura 2*). Jumătate din cei 6 miliarde de euro provin de la bugetul UE, iar cealaltă jumătate din contribuțiile statelor membre (a se vedea *anexa II*).

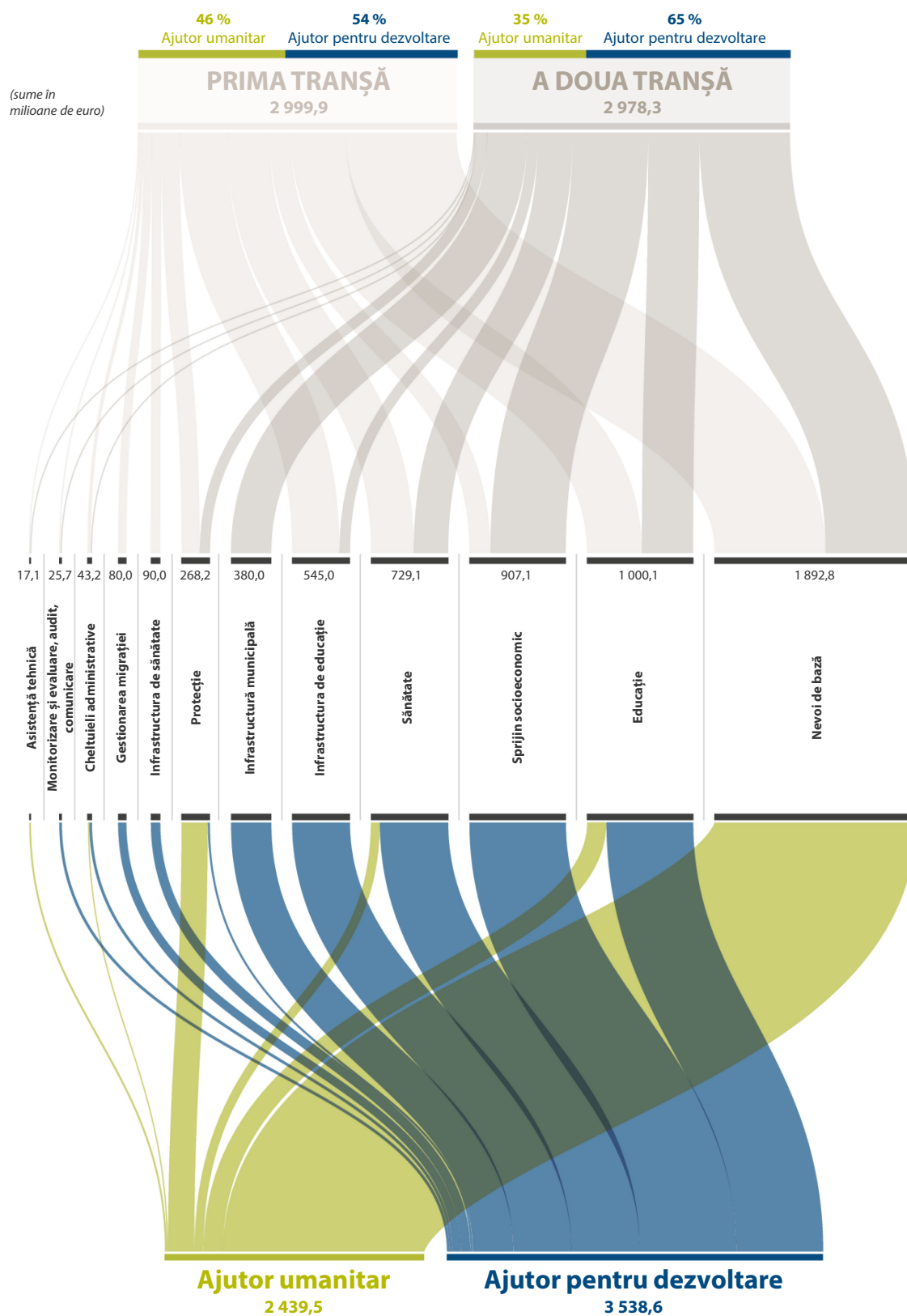
---

¹ C (2015) 9500, 24.11.2015.

² Planul de acțiune comun UE-Turcia, octombrie 2015.

³ Declarația UE-Turcia din 18 martie 2016.

Figura 2 – Modul de repartizare a ajutorului umanitar și a ajutorului pentru dezvoltare per tranșă (sume angajate, situația din decembrie 2023)

Notă: diferențele minore de la nivelul totalurilor se datorează rotunjirilor.

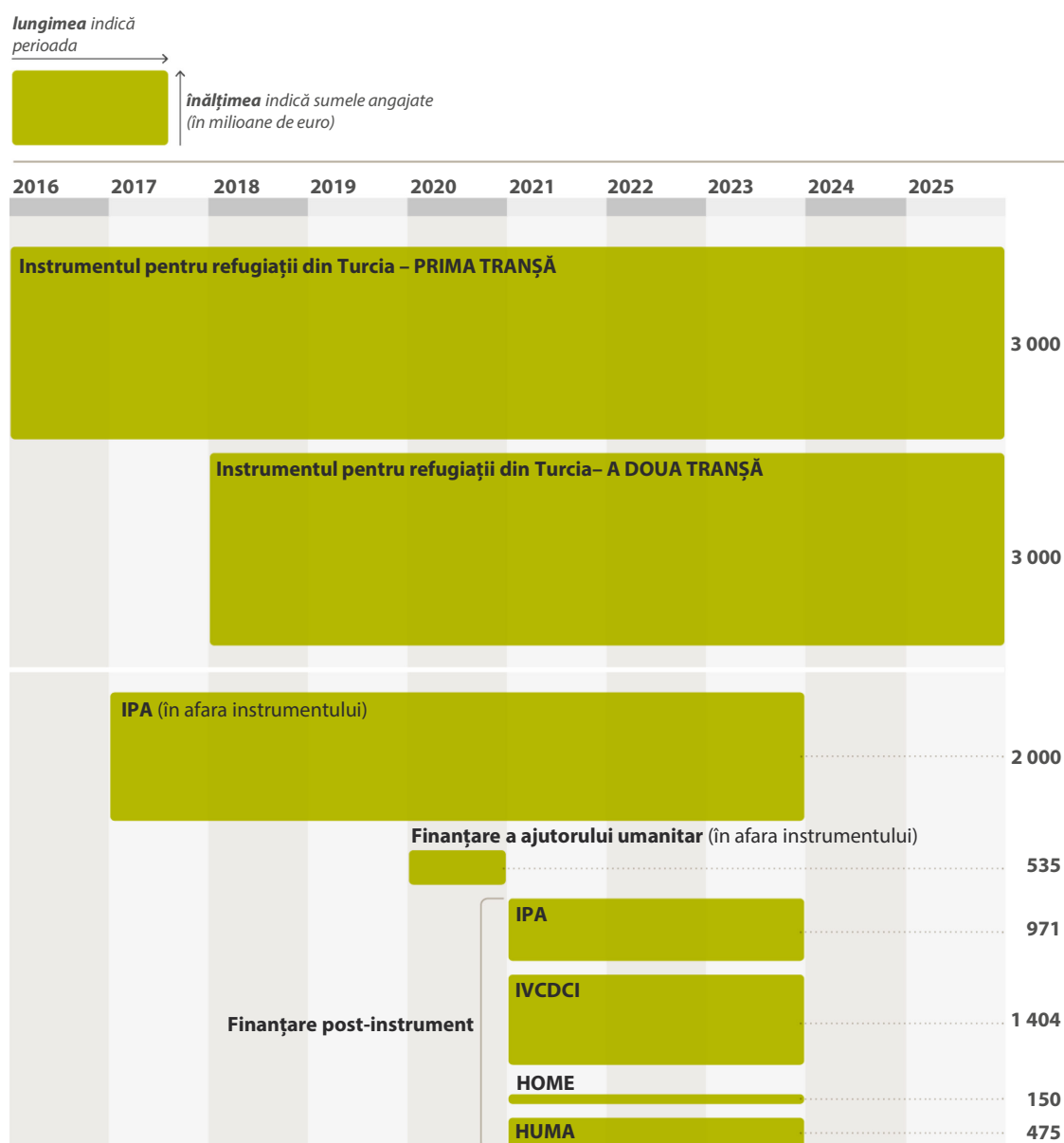
Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor Comisiei.

05 Prima tranșă de finanțare a sprijinit proiecte în domeniile prioritare ale asistenței umanitare (nevoi de bază), educației, sănătății, infrastructurii municipale și sprijinului socioeconomic, care erau preconizate inițial să se desfășoare cel târziu până la jumătatea anului 2021. Termenul-limită pentru prima tranșă a fost însă prelungit ulterior până în iunie 2025 (a se vedea *anexa III*). Având în vedere caracterul prelungit al crizei siriene, proiectele din cadrul celei de a doua tranșe s-au axat din ce în ce mai mult pe activități de sprijin socioeconomic și pe crearea de oportunități de subzistență, fără a neglija însă nevoile umanitare care continuau să fie prezente. Implementarea proiectelor FRIT a fost grav afectată și de cutremurele din februarie 2023.

06 UE continuă să ajute refugiații din Turcia și prin alte mijloace decât FRIT. În perioada 2017-2023, UE a alocat aproximativ 2 miliarde de euro sub formă de finanțare obișnuită în cadrul Instrumentului de asistență pentru preaderare (IPA) și 535 de milioane de euro prin intermediul ajutorului umanitar (a se vedea *figura 3*). În plus, Comisia a asigurat continuarea principalelor intervenții FRIT printr-o alocare suplimentară de 3 miliarde de euro pentru perioada 2021-2023 [în cadrul IPA III, al Instrumentului de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională – „Europa globală” (IVCDI – Europa globală), al Instrumentului de ajutor umanitar (HUMA) și al instrumentelor gestionate de Direcția Generală Migrație și Afaceri Interne (DG HOME)].

Figura 3 – Finanțarea acordată de UE pentru sprijinirea refugiaților din Turcia în perioada 2017-2023

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor Comisiei.

07 Potrivit Comisiei⁴, principiile esențiale care ghidează implementarea FRIT sunt rapiditatea, eficiența și eficacitatea, asigurându-se totodată buna gestiune financiară. Sustenabilitatea intervențiilor FRIT și asumarea în comun a responsabilității de către autoritățile turce sunt, de asemenea, de o importanță primordială.

⁴ Al șaselea Raport anual privind Instrumentul pentru refugiații din Turcia, p. 7.

08 FRIT este gestionat de un comitet director, care furnizează orientări strategice; stabilește prioritățile globale; determină tipurile de acțiuni care urmează să fie sprijinite și instrumentele care trebuie utilizate; avizează proiectele; și coordonează, monitorizează și evaluează punerea în aplicare a acțiunilor. Comitetul este prezidat de Direcția Generală Vecinătate și Negocieri privind Extinderea (DG NEAR) și Direcția Generală Protecție Civilă și Operațiuni Umanitare Europene (DG ECHO) din cadrul Comisiei și include reprezentanți ai statelor membre ale UE și ai Regatului Unit.

09 Turcia participă la reuniuni cu rol consultativ. Proiectele individuale sunt selectate de Comisie, în urma unei evaluări a nevoilor, în conformitate cu procedurile aplicabile instrumentelor de finanțare care urmează să fie mobilizate. Proiectele pot fi implementate, în cadrul gestiunii indirecte, de agenții ale ONU, de organizații neguvernamentale (ONG-uri), de agenții de dezvoltare din statele membre ale UE, de organizații internaționale sau de instituții financiare. Autoritățile turce implementează proiecte fără caracter umanitar sub gestiunea directă a Comisiei.

Sfera și abordarea auditului

10 Curtea a examinat modul în care Comisia a gestionat FRIT, cu scopul de a evalua dacă fondurile au fost utilizate în mod eficient și eficace pentru a sprijini refugiații și comunitățile-gazdă. Mai concret, s-a evaluat dacă:

- (a) Comisia pusese în aplicare cele șase recomandări formulate de Curte în [Raportul special nr. 27/2018](#) (axat pe componenta umanitară a FRIT) și dacă a reușit astfel să îmbunătățească gestionarea FRIT;
- (b) Comisia pusese în aplicare în mod eficient acțiunile în favoarea dezvoltării. Curtea a evaluat dacă Comisia implementase proiecte de dezvoltare în timp util și a analizat motivele întârzierilor, precum și măsurile corective luate. S-a analizat, de asemenea, dacă proiectele de dezvoltare răspundeau nevoilor beneficiarilor și dacă costurile proiectelor erau rezonabile;
- (c) acțiunile în favoarea dezvoltării din cadrul FRIT și-au atins obiectivele. Curtea a evaluat dacă proiectele obținuseră realizările și rezultatele preconizate, precum și modul în care acestea urmau să fie menținute. Pe lângă aceasta, au fost evaluate consecințele cutremurelor din februarie 2023 asupra proiectelor FRIT, precum și răspunsul Comisiei.

11 Curtea a ales să auditeze FRIT întrucât strămutarea în curs a refugiaților sirieni și numărul în creștere de sosiri ilegale în Turcia din Afganistan reprezintă provocări din ce în ce mai mari pentru coeziunea socială dintre refugiați și comunitățile-gazdă ale acestora, în special în contextul încetirii creșterii economice din Turcia. În urma cutremurelor din februarie 2023, provocările și tensiunile legate de refugiații din Turcia s-au acutizat. În acest context, raportul Curții urmărește să pună la dispoziția Comisiei o contribuție utilă în vederea îmbunătățirii eficacității și a eficienței proiectelor care sunt încă sprijinite prin finanțare din FRIT sau din alocarea suplimentară de 3 miliarde de euro. Totodată, raportul va contribui la consolidarea instrumentelor de monitorizare ale FRIT.

12 Auditul a avut loc între decembrie 2022 și iulie 2023. Curtea a selectat 14 proiecte de dezvoltare (din 47), pe baza importanței lor semnificative și urmărind să acopere principalele domenii prioritare ale FRIT și diferite tipuri de parteneri de implementare. Eșantionul ([anexa III](#)) a inclus proiecte în curs și proiecte finalizate. Acest lucru a permis Curții să evalueze realizările și efectele obținute și să identifice motivele întârzierilor și ale deficiențelor, precum și să examineze eventualele măsuri corective luate de Comisie, inclusiv măsurile menite să asigure sustenabilitatea rezultatelor.

13 Finanțarea post-FRIT de 3 miliarde de euro (a se vedea punctul **06**) nu a fost inclusă în mod direct în sfera auditului. Curtea a luat însă în considerare aceste fonduri atunci când a examinat sustenabilitatea proiectelor FRIT finanțate în cadrul celei de a doua tranșe și impactul cutremurelor din februarie 2023 asupra proiectelor FRIT.

14 Auditul a inclus examinări documentare și interviuri cu diferite servicii ale Comisiei, cu delegația UE din Ankara, cu reprezentanți ai unor state membre ale UE în comitetul director, cu autoritățile turce, cu parteneri de implementare, cu organizații ale societății civile (selectate pe baza implicării lor în proiecte ale UE în Turcia) și cu beneficiari finali. În cursul unei misiuni la fața locului care a avut loc în iunie 2023, auditorii Curții au efectuat vizite la 13 dintre cele 14 proiecte din eșantionul selectat.

15 Ministerul Educației Naționale din Turcia nu a furnizat Curții date privind numărul de copii sirieni și copii din comunitățile-gazdă per școală (a se vedea punctele **69-71**). De asemenea, ministerul nu a acordat acces la lista școlilor incluse în proiectul PICTES vizând promovarea integrării copiilor sirieni în sistemul de învățământ turc și nici la date privind rata de reușită a copiilor refugiați în comparație cu rata aferentă comunităților-gazdă sau privind numărul de copii neșcolarizați care au fost reintegrați în sistemul de învățământ datorită sprijinului din proiectul PICTES (a se vedea **anexa IV**). Este vorba de o limitare semnificativă pentru acest audit, întrucât Curtea nu poate formula deci o concluzie cu privire la impactul pe care l-au avut proiectele FRIT din domeniul educației incluse în eșantion.

Observații

Comisia a îmbunătățit funcționarea FRIT prin punerea în aplicare a recomandărilor Curții din 2018

16 Curtea a evaluat dacă Comisia pusese în aplicare recomandările pe care le-a formulat în Raportul său special nr. 27/2018 și dacă a reușit astfel să îmbunătățească gestionarea FRIT. Curtea recomandase Comisiei următoarele:

- (a) să răspundă mai bine nevoilor refugiaților în materie de infrastructuri municipale și de sprijin socioeconomic;
- (b) să îmbunătățească raționalizarea și complementaritatea ajutorului;
- (c) să pună în aplicare o strategie pentru tranziția de la ajutor umanitar la asistență pentru dezvoltare;
- (d) să îmbunătățească eficiența proiectelor de ajutor în numerar;
- (e) să discute cu autoritățile turce necesitatea îmbunătățirii mediului de operare pentru organizațiile neguvernamentale (internaționale);
- (f) să intensifice monitorizarea și raportarea.

17 Curtea prezintă la punctele de mai jos progresele înregistrate de Comisie în punerea în aplicare a acestor recomandări (a se vedea, de asemenea, [anexa V](#)).

Evaluarea nevoilor realizată în 2018 a pus un accent mai puternic pe infrastructura municipală și pe sprijinul socioeconomic

18 În comparație cu evaluarea nevoilor pentru prima tranșă, evaluarea actualizată a nevoilor efectuată pentru FRIT (în noiembrie 2018) răspundea mai bine nevoilor identificate în domeniile prioritare „infrastructura municipală” și „sprijin socioeconomic” și preciza mai în detaliu acțiunile care trebuiau întreprinse. Conform recomandării Curții, Comisia a stabilit o alocare orientativă a fondurilor pentru fiecare domeniu prioritar, care a fost convenită între DG NEAR și DG ECHO. De asemenea, Comisia a eliminat gestionarea migrației dintre domeniile prioritare ale FRIT vizate de a doua tranșă, în principal deoarece finanțarea IPA acoperă acest domeniu în afara FRIT.

Comisia a redus numărul de instrumente de finanțare, ceea ce a optimizat ajutorul și a îmbunătățit coordonarea

19 A doua tranșă FRIT este executată prin intermediul a două instrumente, spre deosebire de cele cinci utilizate în cursul primei tranșe. Acest lucru a contribuit la optimizarea ajutorului și a condus la o mai bună coordonare. Există o repartizare clară a finanțării și a responsabilităților între DG NEAR și DG ECHO, care este documentată într-un plan comun de punere în aplicare și într-o notă privind dezvoltarea durabilă.

20 Delegația UE este responsabilă de implementarea proiectelor de dezvoltare finanțate de FRIT în Turcia, în timp ce antena DG ECHO se ocupă de implementarea proiectelor umanitare FRIT. Ambele organisme se coordonează cu alți donatori în acest scop. Au loc periodic reuniuni de coordonare cu ambasadele statelor membre ale UE și cu agenții de dezvoltare ale acestora. În plus, reuniuni ale grupurilor sectoriale sunt organizate în Turcia pentru fiecare domeniu de intervenție.

Comisia urmărește o predare graduală a proiectelor către autoritățile turce

21 Mutarea accentului între prima și a doua tranșă de la ajutorul umanitar la asistența pentru dezvoltare s-a reflectat în investițiile suplimentare în infrastructura municipală, în dezvoltarea socioeconomică și în activitățile de coeziune. În plus, proiectele FRIT din cadrul celei de a doua tranșe sunt programate și implementate cu scopul de a sprijini pe termen lung activitățile umanitare și pe cele în favoarea dezvoltării desfășurate de autoritățile turce, în special integrarea durabilă a refugiaților.

22 Comisia a elaborat o notă privind tranziția durabilă (în mai 2019), care a identificat pe bună dreptate faptul că abordarea nevoilor viitoare va necesita investiții suplimentare din bugetul național al Turciei și din partea altor donatori. Delegația turcă din comitetul director a obiectat însă cu privire la termenul „tranziție durabilă”, susținând că accentul ar trebui pus de fapt pe repartizarea echitabilă a poverii între Turcia și UE.

23 În cadrul reuniunii Consiliului de asociere din martie 2019, Turcia a solicitat sprijin financiar suplimentar din partea UE după încheierea celei de a doua tranșe. La începutul anului 2020, Comisia a convenit asupra unei tranșe suplimentare de finanțare a ajutorului umanitar în valoare de 535 de milioane de euro, care a prelungit proiectul emblematic ESSN (Plasa de siguranță socială de urgență) din cadrul FRIT. În plus, în urma concluziilor Consiliului European din iunie 2021, UE a alocat pentru perioada 2021-2023 o sumă de 3 miliarde de euro pentru refugiații din Turcia. Acești bani suplimentari asigură continuarea principalelor intervenții FRIT.

24 În paralel, și în pofida reticenței Turciei, DG NEAR și-a intensificat eforturile de a obține angajamentul autorităților turce de a continua sprijinul pentru refugiați după încheierea FRIT. Proiectele umanitare CCTE (transferuri condiționate de numerar pentru educație) și ESSN au fost transferate de la DG ECHO la DG NEAR în 2022 și, respectiv, în iulie 2023. Devenind proiecte de dezvoltare, acestea pot fi predate treptat autorităților turce și integrate în sistemele naționale. În plus, Comisia a impus criterii de eligibilitate mai stricte pentru beneficiarii asistenței în numerar, cu scopul de a acorda o prioritate crescută celor care au cea mai mare nevoie de ajutor.

Comisia a îmbunătățit considerabil eficiența proiectelor de asistență în numerar

25 Comisia a îmbunătățit eficiența proiectelor de asistență în numerar prin reducerea procentului din costurile totale ale proiectului care poate fi declarat drept costuri indirecte (maximum 7 %), prin renunțarea la plata unui comision de transfer de numerar către partenerul local de implementare și prin alinierea plăților de prefinanțare la nevoile proiectelor. Aceste eforturi au ameliorat eficiența proiectelor și au condus la economii de aproximativ 65 de milioane de euro (a se vedea [figura 4](#)).

Figura 4 – Costurile indirecte și economiile realizate în cadrul proiectelor de asistență în numerar

Partener de implementare	ESSN 1	ESSN 2	ESSN 3	C-ESSN	
	Ajutor umanitar	Ajutor umanitar	Ajutor umanitar	Ajutor pentru dezvoltare	
Programul Alimentar Mondial	Programul Alimentar Mondial	Programul Alimentar Mondial	Federația Internațională a Societăților Naționale de Cruce Roșie și Semilună Roșie	Ministerul Familiei, Muncii și Serviciilor Sociale	
Costuri de implementare	329 393 590	940 219 285	1 179 844 231	231 919 727	
Costuri indirecte teoretice (7 % pentru ESSN 1 și 6,5 % pentru ESSN 2, ESSN 3 și C-ESSN)	23 057 551	61 114 253	76 689 875	15 074 782	
Rata costurilor indirecte (reale)	7,00 %	6,50 %	3,85 %	2,64 %	
Costuri indirecte reale	23 057 551	61 114 253	45 405 769	6 122 681	135 700 254
Economii la nivelul costurilor indirecte (teoretice minus reale)	-	-	31 284 106	8 952 101	40 236 207
Economii din comisioanele pentru transferul de numerar	2 666 827	8 884 958	11 135 892	1 966 971	24 654 648
Total economii	2 666 827	8 884 958	42 419 998	10 919 072	64 890 855

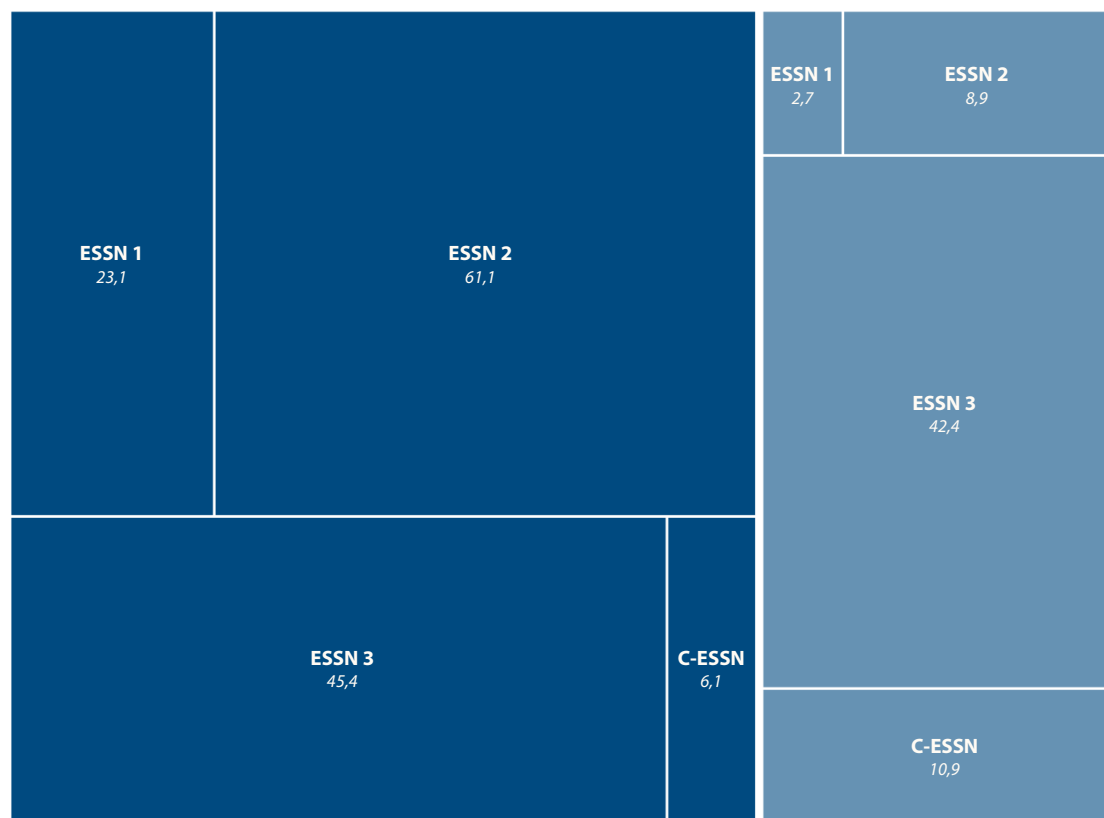
Legendă:

Costurile reale (în euro)
Costurile bugetate (în euro)

(sume în milioane de euro)

Costuri indirecte reale suportate
135,7 milioane de euro

Economii realizate
64,9 milioane de euro

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor Comisiei.

26 Având în vedere valoarea totală a proiectelor, costurile indirecte rămân considerabile în termeni absoluți. Curtea recunoaște însă eforturile Comisiei, care au dus la rezultate concrete sub aspectul economiilor realizate (a se vedea [caseta 1](#) și punctul [61](#)).

Caseta 1

Reducerea limitei pentru costurile indirecte în cadrul celei de a doua tranșe

Dispozițiile Acordului-cadru financiar și administrativ dintre UE și ONU stabilesc o limită de maximum 7 % pentru costurile indirecte. În vederea îmbunătățirii eficienței asistenței pe care o acordă, Comisia a lansat în decembrie 2018 cereri de propuneri în care limita pentru costurile indirecte a fost stabilită la 4 %.

În urma acestei evoluții, mai multe agenții ale ONU nu au depus cereri pentru proiecte de dezvoltare în cadrul celei de a doua tranșe FRIT sau au decis să depună cereri cu costuri indirecte de 7 %, care au fost deci considerate neeligibile.

Limita de 4 % a fost însă aplicată în mod transparent și egal pentru toți partenerii potențiali. Comisia a fost deci în măsură să contracteze toate proiectele FRIT (în cadrul celei de a doua tranșe) cu diverși parteneri de implementare care au acceptat această limită mai mică.

Comisia a încercat să îmbunătățească mediul de operare pentru ONG-uri (internaționale), dar rezultatele sunt limitate

27 Potrivit [raportului de țară](#) al Comisiei privind Turcia⁵, mediul de operare al ONG-urilor (internaționale) s-a deteriorat începând din 2018. Cerințele introduse în [legea din 2020](#)⁶ împotriva finanțării proliferării armelor de distrugere în masă au fost utilizate în mod repetat de către autoritățile turce pentru a viza organizații independente de apărare a drepturilor omului. În plus, în octombrie 2021, Ministerul de Interne a emis o circulară de modificare a [legii privind asociațiile](#). Ca rezultat, numeroase ONG-uri din domeniul drepturilor omului au fost supuse unor audituri, inclusiv cele care primeau fonduri internaționale. Raportul arată că actuala lege privind asociațiile reprezintă, prin urmare, un regres față de legea inițială din 2004 și oferă Ministerului de Interne numeroase căi prin care ONG-urile pot fi atacate.

⁵ Comisia Europeană, SWD(2023) 696, *Türkiye 2023 Report*, p. 39.

⁶ Articolele 4, 9 și 13.

28 Chestiunea funcționării ONG-urilor a fost abordată de mai multe ori în cadrul reuniunilor comitetului director, al reuniunilor Consiliului și al dialogurilor politice la nivel înalt, precum și în timpul vizitelor Comisiei în Turcia. Aceste demersuri nu au condus însă la un rezultat pozitiv.

Comisia a îmbunătățit cadrul de monitorizare

29 Ministerul Familiei și Serviciilor Sociale a oferit Curții acces la datele privind beneficiarii proiectelor de asistență în numerar în contextul activității de audit desfășurate în vederea declarației de asigurare. Pentru partenerii de implementare există însă în continuare restricții de acces, care le limitează opțiunile de monitorizare.

30 Cadrul revizuit privind rezultatele, pe care Comisia l-a elaborat în consultare cu partenerii de implementare, inclusiv cu autoritățile turce, a devenit operațional în iulie 2020. În urma examinării cadrului și a rapoartelor bianuale, Curtea a confirmat îmbunătățirile înregistrate începând cu 2018. Cadrul de raportare monitorizează progresele în direcția atingerii unui număr de 43 de ținte din cele șapte domenii prioritare ale FRIT, utilizând în total 123 de indicatori.

31 Cadrul de raportare este gestionat prin proiectul SUMAF de sprijinire a monitorizării acțiunilor finanțate în cadrul Instrumentului pentru refugiații din Turcia (*Support to the Monitoring of Actions Financed under the Facility for Refugees in Turkey*). SUMAF colectează și raportează date privind performanța FRIT, inclusiv privind obiectivele de etapă și țintele. Datele sunt obținute de la părțile interesate: DG ECHO, DG NEAR, delegația UE și partenerii de implementare.

32 SUMAF a elaborat instrumente de raportare cu privire la progresele înregistrate de FRIT și la rezultatele obținute în legătură cu obiectivele de etapă și țintele. În primul rând, există un sistem de gestionare a datelor care sprijină SUMAF în gestionarea și raportarea datelor privind cadrul de rezultate al FRIT, planificarea și desfășurarea misiunilor de monitorizare a acțiunilor FRIT, precum și monitorizarea punerii în aplicare a recomandărilor formulate în urma acestor misiuni. În al doilea rând, un sistem de colectare și gestionare a datelor urmărește stadiul procesului de raportare trimestrială și produce rapoarte intermediare privind indicatorii. În plus, există un instrument de verificare a datelor care permite controale automatizate ale exhaustivității și ale relevanței datelor primite de la partenerii de implementare înainte de raportare.

33 Curtea a auditat sistemul de informații din cadrul proiectului SUMAF pentru a obține o asigurare cu privire la fiabilitatea și exhaustivitatea informațiilor raportate prin acest proiect. În special, au fost evaluate controalele generale ale sistemului, precum și integritatea, disponibilitatea și confidențialitatea datelor conținute. Concluzia a fost că SUMAF dispune de controale adecvate în majoritatea domeniilor examinate. Există însă unele deficiențe în ceea ce privește gestionarea accesului utilizatorilor, securitatea informațiilor și controalele specifice aplicației. Aceste deficiențe generează riscuri de manipulare a datelor, de scurgere a datelor, de acces neautorizat la sistem, de modificări răuvoitoare ale datelor și de indisponibilitate a sistemului. Deficiențele identificate și măsurile luate deja de Comisie pentru remedierea acestora sunt rezumate în [anexa VI](#).

Proiectele din eșantion au venit în întâmpinarea nevoilor beneficiarilor, dar au cunoscut întâzieri, iar costurile lor nu au fost evaluate în mod sistematic

34 Curtea a evaluat dacă Comisia a implementat proiectele FRIT în timp util, dacă acestea răspundeau nevoilor beneficiarilor și dacă costurile proiectelor erau rezonabile (adică corespundeau cu condițiile de piață sau erau comparabile cu proiecte similare sau anterioare). La punctele care urmează, Curtea examinează dacă:

- (a) la programarea sprijinului, Comisia a luat în considerare nevoile beneficiarilor și a stabilit în consecință o ordine de prioritate a proiectelor;
- (b) proiectele au fost aprobate în timp util;
- (c) proiectele au fost implementate conform planificării;
- (d) Comisia a evaluat în mod sistematic caracterul rezonabil al costurilor proiectelor și al costurilor administrative, inclusiv prin comparații cu costurile unor proiecte similare sau anterioare, atunci când acest lucru era fezabil.

Proiectele au fost aprobate în timp util și răspundeau nevoilor beneficiarilor

Programarea și aprobarea proiectelor

35 Provinciile din sudul și sud-estul Turciei au fost expuse unui aflux important de refugiați sirieni (a se vedea *anexa I*). A apărut astfel o presiune substanțială asupra infrastructurii municipale, de sănătate și de educație existente, care a antrenat un deficit de personal medical, de echipamente medicale, de paturi de spital, de școli și de cadre didactice pentru întreaga populație – atât pentru comunitățile-gazdă, cât și pentru refugiați. În fața acestui aflux ridicat de refugiați, erau deci necesare investiții rapide și de amploare pentru a se evita tensiunile în sistemele de sănătate și educație și pe piața forței de muncă. Proiectele finanțate prin FRIT au răspuns acestui imperativ.

36 Comisia și-a bazat programarea sprijinului din FRIT pe evaluările nevoilor realizate în 2016 și în 2018. Aceasta a examinat obiectivele enumerate pentru fiecare sector prioritar și a utilizat o metodologie clară, cu criterii obiective și transparente.

37 Toate proiectele examinate au fost aprobate de comitetul director conform planificării. Toate erau în conformitate cu prioritățile identificate în evaluările nevoilor din 2016 și 2018. Toate proiectele sunt finanțate în cadrul IPA și fac parte din măsurile speciale ale instrumentului. Datele de începere a proiectelor și datele de încheiere estimate inițial erau menite să asigure faptul că se va răspunde nevoilor beneficiarilor în timp util.

Nevoi abordate în fiecare sector prioritar

38 Toate proiectele incluse în eșantion au fost selectate pentru a veni în întâmpinarea nevoilor beneficiarilor din diferitele sectoare. Cu toate acestea, având în vedere magnitudinea dificultăților cu care se confruntau refugiații, proiectele nu au putut răspunde nevoilor tuturor beneficiarilor.

Educație

39 În cazul proiectul PICTES, școlile care urmau să beneficieze de sprijin au fost selectate pe baza unei evaluări a nevoilor efectuate de Ministerul Educației Naționale din Turcia. Lista școlilor selectate nu a fost însă comunicată Comisiei. Din această cauză, Curtea nu a putut stabili dacă nevoile refugiaților au fost satisfăcute în mod adecvat. În plus, școlile au fost selectate la începutul proiectului, ceea ce înseamnă că eventualele deplasări secundare ale refugiaților nu au fost luate în considerare în cursul implementării proiectului. Aceste probleme au fost corectate în generația următoare de proiecte PIKTES.

40 În plus, proiectul nu este suficient de amplu pentru a acoperi nevoile tuturor beneficiarilor. Numărul cadrelor didactice și al școlilor din Turcia este insuficient pentru a integra 1 milion de copii refugiați în sistemul de învățământ turc. Din datele obținute de la Banca Mondială reiese că doar 65 % dintre elevii sirieni care aveau nevoie de educație formală erau școlarizați în ianuarie 2023.

Sănătate

41 Centrele medicale pentru migranți finanțate în cadrul proiectului „Sprijinirea serviciilor de sănătate pentru migranți în Turcia” (SIHHAT I) au fost alese pe baza unei evaluări a nevoilor efectuate de Ministerul Sănătății din Turcia. În această evaluare se arăta că era necesară o unitate medicală pentru migranți la fiecare 4 000 de refugiați. Același standard este utilizat pentru centrele de medicină de familie turce.

42 Datele colectate de minister indică faptul că resortisanții turci preferă să meargă direct la spitale și, prin urmare, frecvența cu care utilizează centrele medicale este de aproximativ jumătate comparativ cu frecvența de utilizare de către sirieni. În schimb, sirienii preferă să meargă mai întâi la centrele medicale, din cauza barierei lingvistice pe care o întâlnesc în spitale. Rezultă deci că nevoile reale ale sirienilor în ceea ce privește centrele medicale sunt mai mari decât cele ale comunităților-gazdă. Guvernul a decis însă să aplice același standard, mai degrabă decât să facă distincție între persoanele de naționalitate siriană și cele de naționalitate turcă.

43 În cursul implementării proiectului SIHHAT, nevoile populației siriene nu au fost întotdeauna pe deplin abordate din cauza creșterii continue a acestei populații în toate provinciile. Potrivit datelor examinate de Curte cu privire la consultațiile din perioada 2017-2022, capacitatea reală a fost suficientă în 2017, cu excepția provinciei Kilis. În 2018 și în 2019, capacitatea a fost însă insuficientă în mai multe provincii. În 2020 și în 2021, numărul de unități medicale pentru migranți a fost suficient, în principal din cauza numărului mic de consultații ca urmare a restricțiilor legate de pandemia de COVID-19. Începând din 2022, capacitatea reală a devenit din nou insuficientă în 25 dintre cele 30 de provincii vizate.

44 Curtea a observat că în cadrul proiectului „Consolidarea infrastructurii de sănătate pentru toți” (SHIFA) sunt finanțate și centre de medicină de familie pentru comunitățile-gazdă. Marea majoritate a centrelor medicale (extinse) pentru migranți care urmau să fie construite includ spații rezervate utilizării exclusive de către comunitățile-gazdă. Intenția ministerului este ca acestea să servească drept centre de medicină de familie atât pentru comunitățile-gazdă, cât și pentru refugiați, dar cu instalații separate fizic. Construcția părților din aceste centre care sunt destinate exclusiv turcilor are un cost de 26 de milioane de euro (29 % din bugetul proiectului).

Sprijin socioeconomic

45 În cazul proiectelor de sprijin socioeconomic, numărul de beneficiari depindea de bugetele disponibile, ceea ce înseamnă că doar un număr limitat de posibili beneficiari puteau primi sprijin. În cazul proiectului 6 (a se vedea *anexa III* pentru numerele de referință ale proiectelor), peste 20 % dintre studenții sprijiniți au urmat chiar un program de studii de licență în domenii care nu corespundeau cu analiza pieței muncii comandată de partenerul de implementare și, prin urmare, oferă mai puține șanse de angajare ulterioară. Pe lângă aceasta, proiectul 7 nu a fost conceput la o scară care să corespundă nevoilor beneficiarilor, deoarece activitățile sale au început înainte de finalizarea analizei pieței muncii.

46 Bugetul pentru proiectul „*Sprijin pentru tranziția către piața muncii*” nu conținea o defalcare detaliată a costurilor și a activităților. Prin urmare, Comisia a avut la dispoziție mijloace limitate pentru a evalua măsura în care proiectul s-a axat pe nevoile refugiaților și dacă raportul dintre refugiați și membrii comunităților-gazdă care au beneficiat de sprijin a fost adecvat. În mod similar, Comisia nu a pus sub semnul întrebării ținta scăzută fixată (și anume ca 20 % dintre beneficiari să fie angajați după finalizarea unui program activ pe piața muncii) pentru integrarea sirienilor pe piața oficială a muncii.

Infrastructură municipală

47 Cele două proiecte de infrastructură municipală sunt complementare, deoarece acoperirea lor geografică diferă. Proiectele vizau instalarea de conducte de canalizare și construirea de stații de epurare a apelor uzate. Locațiile acoperite de proiectul 10 au fost alese pe baza unor studii de vulnerabilitate care urmăreau să identifice municipalitățile și beneficiarii care aveau cea mai mare nevoie de ajutor. Studiile au inclus recomandări pentru îmbunătățirea conceperii și a implementării proiectului. Prin urmare, capacitatea proiectului este în concordanță cu dimensiunea populației de refugiați și a comunităților-gazdă.

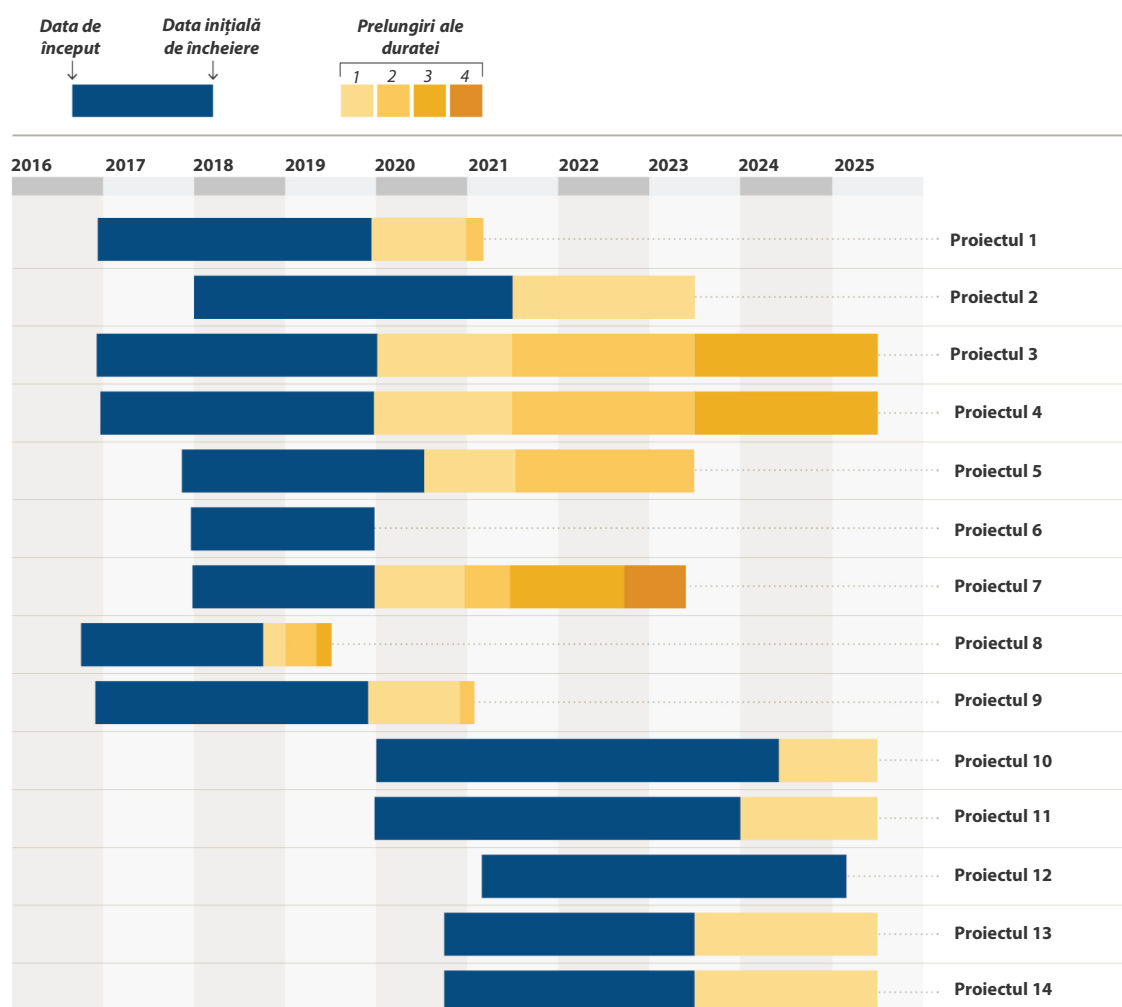
48 În schimb, partenerul de implementare pentru proiectul 13 nu a efectuat niciun studiu de vulnerabilitate pentru proiectele de infrastructură municipală pe care le-a implementat. O bancă națională de dezvoltare și de investiții a stabilit prioritățile de investiții în infrastructură, în consultare cu municipalitățile, pe baza creșterii populației ca urmare a aflului de refugiați.

Implementarea proiectelor a cunoscut întârzieri considerabile cu cauze diverse

Implementare

49 După cum se explică mai jos, toate proiectele din eșantionul Curții, cu excepția unuia, au suferit întârzieri considerabile în implementare (a se vedea [figura 5](#)). Implementarea multor proiecte din cadrul celei de a doua tranșe (care trebuia să înceapă în 2018-2019) a început de abia în 2021. În mod similar, unele proiecte finanțate în cadrul primei tranșe au continuat să se deruleze după sfârșitul anului 2023. Din cauza cutremurelor din februarie 2023, unele proiecte (în principal proiecte de infrastructură municipală) nu vor fi finalizate până la jumătatea anului 2025, termenul prevăzut inițial. O prezentare pe scurt a motivelor întârzierilor poate fi găsită, pentru fiecare proiect în parte, în [anexa VII](#).

Figura 5 – Întârzieri în implementarea proiectelor

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor Comisiei.

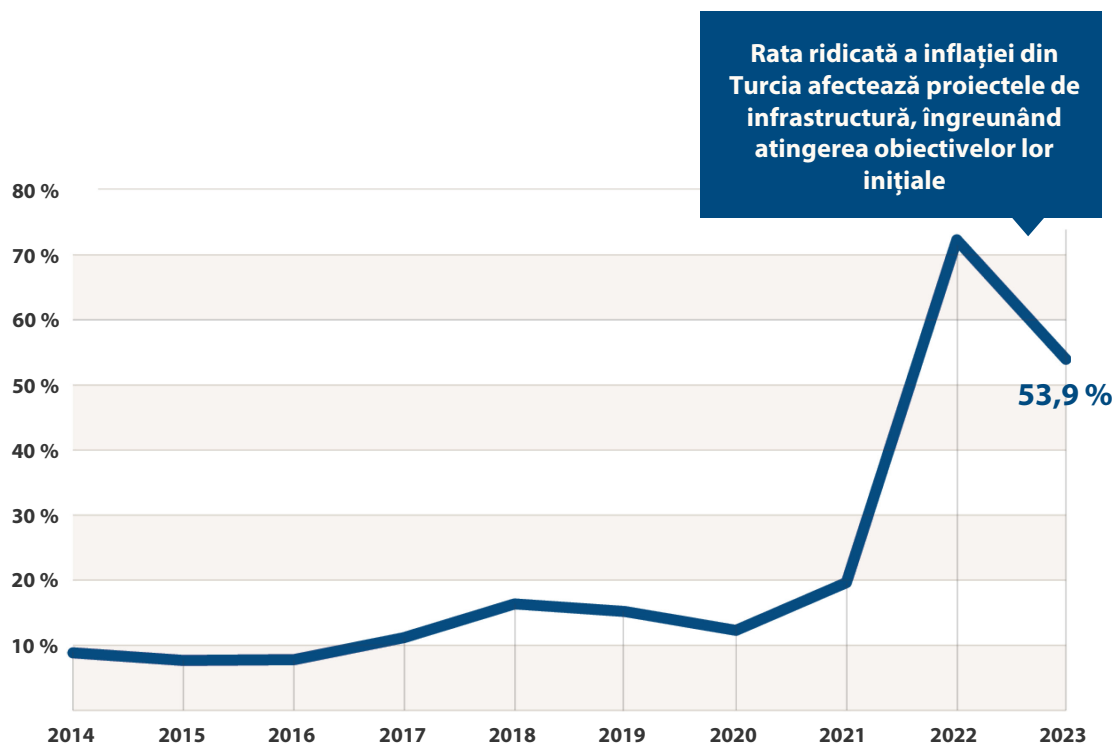
50 În ceea ce privește proiectele de infrastructură, cauzele cele mai frecvente ale întâzierilor au fost modificările de proiectare (ca urmare a noilor reglementări de protecție antiseismică adoptate în Turcia în 2018), deprecierea lirei turcești în raport cu euro în 2018 (acest lucru însemna că bugetele proiectelor puteau acoperi o perioadă mai lungă, ceea ce a condus la proiecte mai mari, a căror implementare a necesitat mai mult timp), probleme structurale în timpul excavațiilor, pandemia de COVID-19 și noi proceduri de licitație care au trebuit desfășurate. În cazul proiectelor 2 și 5 de construire a unui spital în Hatay și a altuia în Kilis, această întâzriere ar fi putut fi parțial evitată dacă partenerul de implementare ar fi analizat mai riguros proiectarea inițială (de exemplu, printr-un studiu geologic).

51 În ceea ce privește proiectele de sprijin socioeconomic (proiectele 6, 7, 11 și 14), întâzierile au fost cauzate în principal de problemele de recrutare din faza inițială, de pandemia de COVID-19, de lipsa de adeziune din partea guvernului turc și de criza economică.

Execuția bugetară

52 Având în vedere inflația ridicată din Turcia (a se vedea *figura 6*), mai multe proiecte de infrastructură nu au în prezent bugetul necesar pentru a-și atinge obiectivele. Au fost afectate cele două proiecte de infrastructură municipală, proiectul SHIFA și proiectele de construcție de școli. Nu este încă clar dacă sfera acestor proiecte va fi redusă sau dacă se pot găsi bani suplimentari din fondurile FRIT rămase ori printr-o creștere a componentei de împrumut de la partenerii de implementare.

Figura 6 – Inflația din Turcia în perioada 2014-2023

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor provenite de la Institutul de Statistică din Turcia.

Măsuri corective

53 Atunci când au apărut întârzieri, Comisia a investigat cauzele și a luat măsurile corective necesare. În mai multe cazuri, întârzierile au fost cauzate de probleme care nu puteau fi rezolvate într-un termen scurt: noile reglementări privind protecția antisismică, deprecierea lirei turcești, pandemia de COVID-19 și criza economică. De asemenea, cutremurele din 2023 nu ar fi putut fi prezise. Cu toate acestea, pentru unele proiecte (6 și 12), Comisia ar fi putut interveni mai eficient și în timp util.

Comisia nu a evaluat în mod sistematic dacă costurile proiectelor erau rezonabile

Selectarea partenerilor de implementare

54 Comisia utilizează două metode de gestiune pentru implementarea proiectelor:

- (a) gestiunea indirectă, în cadrul căreia proiectele sunt implementate de agenții ale ONU, de ONG-uri și de organizații ale societății civile;
- (b) gestiunea directă, în cadrul căreia proiectele sunt implementate de guvernul turc.

55 Pentru proiectele implementate prin gestiune indirectă, Comisia a lansat cereri de propuneri și a evaluat capacitatea administrativă, tehnică și financiară a solicitanților. Ca un criteriu suplimentar de eligibilitate, Comisia a luat în considerare și procentul costurilor indirecte menționat în cererile de finanțare a proiectelor. În cadrul celei de a doua tranșe FRIT s-au depus eforturi importante pentru a reduce costurile indirecte (a se vedea punctele **25** și **26**). Astfel, au putut fi alocate mai multe fonduri direct pentru beneficiarii finali.

56 În cazul proiectelor PICTES și SIHHAT, ministerele turce erau singurii parteneri de implementare posibili. Curtea a constatat că ministerele dispuneau de o capacitate operațională și financiară suficientă pentru implementarea proiectelor examinate. Comisia consideră că transferarea mai multor sarcini către guvernul turc ar putea îmbunătăți eficiența din punctul de vedere al costurilor. Acest lucru nu este însă fezabil în contextul politic actual (a se vedea punctul **24**).

57 Curtea a constatat că toți partenerii de implementare dispuneau de capacitatea administrativă, operațională și financiară necesară pentru implementarea proiectelor examinate. Totuși, în cazul proiectului 4 din domeniul infrastructurii de educație, procedurile de achiziții publice ale partenerului de implementare nu făcuseră obiectul unei evaluări pe piloni până la momentul semnării acordului administrativ și nici măcar înainte de începerea licitației.

Evaluarea costurilor proiectelor

58 Cu privire la proiectele de infrastructură (școli, infrastructură municipală și spitale), delegația UE a efectuat o verificare detaliată a bugetului propus de partenerul de implementare, pe baza prețurilor de referință pe metru pătrat publicate în Monitorul Oficial al Turciei.

59 Comisia nu a evaluat însă în mod sistematic caracterul rezonabil al costurilor proiectelor (bugetul inițial plus addendumurile) în celelalte sectoare prioritare. Pentru mai multe proiecte (1, 6, 8, 9 și 14), nu există nicio dovadă documentară a faptului că Comisia sau delegația UE analizaseră în detaliu bugetul prevăzut (de exemplu, prin solicitarea de documente justificative de la partenerii de implementare în sprijinul costurilor). În plus, delegația UE nu a analizat în detaliu costurile activităților. Aceasta s-a bazat doar pe explicațiile furnizate de partenerii de implementare (proiectele 6, 7, 8 și 11). Mai mult, Comisia nu a comparat costuri similare între diferite proiecte și nici nu a calculat costul per beneficiar. Acest lucru pune în pericol eficiența proiectelor.

60 De asemenea, Comisia nu a efectuat controale pentru a verifica caracterul rezonabil efectiv al costurilor în cursul implementării proiectelor. Pentru majoritatea proiectelor, cu excepția a două, a fost contractată o societate de audit extern care să verifice cheltuielile. Cu toate acestea, managerii de proiecte din delegația UE nu au solicitat și nici nu au examinat în mod sistematic rapoartele de verificare.

Evaluarea costurilor administrative

61 Nu există nicio dovadă că Comisia a evaluat caracterul rezonabil al costurilor administrative. Deși a redus limita pentru costurile indirecte în cadrul celei de a doua tranșe, și anume de la 7 % la 4 % din costurile totale ale proiectului (a se vedea *caseta 1*), Comisia tot nu dispune de criterii de selecție pentru a evalua dacă aceasta este o limită adecvată pentru fiecare proiect în parte. Costurile indirecte au scăzut în cadrul celei de a doua tranșe a FRIT și, în general, par rezonabile în raport cu activitățile care urmau să fie desfășurate de partenerii de implementare.

62 În pofida faptului că prevedea deja costuri indirecte în proporție de aproape 7 %, bugetul PICTES a finanțat și alte costuri, considerate neeligibile de către auditorul extern care a verificat cheltuielile. Aceste costuri, în valoare de 1,7 milioane de euro, includeau ore suplimentare, diurne și indemnizații de transport pentru personalul ministerului. Comisia a reușit însă să recupereze aceste cheltuieli.

63 În plus, continuarea finanțării pentru proiectul PICTES a fost asigurată prin PIKTES II și PIKTES+. Or, mai multe contracte ale cadrelor didactice nu au fost prelungite, ci reziliate, și acestor persoane li s-au plătit indemnizații de concediere. Cadrele didactice respective au primit imediat contracte „noi” – care acopereau aceleași activități – odată ce proiectele PIKTES II și PIKTES+ au început. Nu a existat nicio pauză între diferitele proiecte PICTES. Aceste indemnizații de concediere s-au ridicat la 8,4 milioane de euro (pentru tranziția de la PICTES la PIKTES II) și la 11,2 milioane de euro (de la PIKTES II la PIKTES+). O astfel de practică este interzisă de dreptul muncii din Turcia. Pe baza constatărilor Curții, Comisia a încercat să recupereze sumele de la minister. În august 2023, Comisia a trimis o scrisoare prin care cerea rambursarea sumei de 8,4 milioane de euro de către minister, care a respins solicitarea. Nu este încă clar în ce mod (sau dacă) Comisia va recupera suma totală de 19,6 milioane de euro plătită sub formă de indemnizații ilegale de concediere.

Până în prezent, realizările planificate au fost obținute, dar impactul și sustenabilitatea lor nu sunt abordate suficient

64 Curtea a evaluat dacă fuseseră obținute realizările și efectele planificate și dacă Comisia a asigurat sustenabilitatea acestora. În plus, s-a examinat modul în care Comisia a gestionat proiectele FRIT în urma cutremurelor din februarie 2023 și au fost evaluate acțiunile întreprinse pentru a atenua impactul seismelor asupra proiectelor. Curtea examinează la punctele de mai jos dacă:

- (a) proiectele din eșantion au obținut (sau este probabil să obțină) rezultatele preconizate (realizări și efecte);
- (b) cadrul de monitorizare reflecta informații cantitative și calitative fiabile;
- (c) Comisia a intervenit cu eficacitate în urma cutremurelor din 2023;
- (d) Comisia a asigurat sustenabilitatea proiectelor.

Proiectele au obținut realizările preconizate, dar s-a pus un accent limitat pe impact

Rezultate

65 *Anexa VIII* prezintă evaluarea Curții cu privire la proiecte din punctul de vedere al nevoilor abordate, al respectării calendarului, al raportului cost-eficacitate, al monitorizării, al rezultatelor și al sustenabilității. Per ansamblu, realizările planificate au fost obținute, dar impactul proiectelor nu a fost măsurat suficient. Acolo unde a fost posibil, Comisia și partenerii de implementare au luat măsuri corective pentru a reduce la minimum sau a atenua întârzierile. În general, există o legătură cauzală între activitățile unui proiect și rezultatele obținute.

Educație

66 Majoritatea realizărilor au fost obținute în sectorul educației: au fost construite școli din module prefabricate sau cu structură fixă și acestea sunt parțial operaționale. Școlile finalizate construite (proiectele 3 și 4) au fost integrate în sistemul național de învățământ din Turcia. În cadrul proiectului PICTES, elevilor li s-au pus la dispoziție echipamente și materiale școlare și au fost găsite suficiente cadre didactice pentru a asigura o educație de calitate atât pentru sirieni, cât și pentru comunitățile-gazdă. Centrele temporare de educație au fost închise, iar copiii au fost transferați la școlile publice turce.

67 Auditorii Curții au vizitat șapte școli PICTES (*fotografia 1*) în cursul misiunii de audit și au constatat că toate școlile aveau numărul necesar de sirieni înscriși pentru a fi eligibile pentru finanțare prin PICTES. Totuși, unele activități au creat tensiuni în rândul elevilor, de exemplu din cauza faptului că, inițial, doar elevii sirieni aveau dreptul la articole de papetărie și transport gratuit. Două școli au luat, așadar, inițiativa de a demara activități de coeziune socială (cum ar fi organizarea unui târg de științe și a unei expoziții de artă). Ca aspect negativ, s-a remarcat că în cinci școli, jocurile de societate și echipamentele sportive achiziționate în acest scop nu erau aproape deloc utilizate sau nu fuseseră despachetate din ambalajul original (*fotografia 2*).

Fotografia 1 – Școli PICTES în Adana (stânga) și Izmir (dreapta)

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

Fotografia 2 – Școală PICTES: echipament de tenis de masă încă în ambalajul original

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

68 Auditorii Curții au vizitat nouă școli nou construite prin proiecte finanțate din FRIT (dintre care șapte erau deja operaționale) și au constatat un nivel ridicat de satisfacție în rândul atât al cadrelor didactice, cât și al elevilor. Trei școli nu erau bine întreținute, deși fuseseră deschise abia în 2019 sau 2020. Toate școlile erau echipate cu sisteme de încălzire, sisteme centrale de ventilație și aer condiționat, sisteme de sunet și sisteme de securitate noi. Echipamentele tehnice nu funcționau însă în mod corespunzător în niciuna dintre școli, din cauza lipsei de personal tehnic calificat. Nici containerul pentru colectarea separată de deșeuri (**fotografia 3**) nu era utilizat frecvent, întrucât deșeurile nu erau colectate în mod automat de municipalitate.

Fotografia 3 – Container pentru colectarea separată de deșeuri, furnizat tuturor școlilor nou construite

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

69 Curtea nu a fost în măsură să determine impactul sau raportul costuri-beneficii al proiectelor FRIT din sectorul educației incluse în eșantion. Nu erau disponibile date privind școlile finanțate prin FRIT în cadrul proiectului PICTES I. Cele mai recente date se refereau la PIKTES II. Altfel spus, Comisia nu avea informații cu privire la amplasamentele geografice în care a fost cheltuită finanțarea sau cu privire la rezultatele obținute.

70 În plus, în pofida solicitărilor repetate ale Curții, Ministerul Educației Naționale din Turcia nu a furnizat date (a se vedea punctul **15**) cu privire la:

- o numărul de elevi sirieni și de elevi refugiați de alte naționalități per școală, raportat la numărul de elevi din comunitățile-gazdă;
- o rata de reușită a acestor elevi în comparație cu cei din comunitățile-gazdă;
- o numărul de copii neșcolarizați care fuseseră reintegrați în sistemul de învățământ datorită sprijinului prin PICTES;
- o defalcarea sprijinului acordat prin PICTES între diferitele tipuri de școli;
- o numărul de refugiați care au terminat școala primară sau secundară sau care au mers la universitate.

71 Prin urmare, Curtea nu a putut evalua impactul proiectului PICTES asupra integrării și a succesului copiilor refugiați în sistemul de învățământ turc. Nu a putut fi evaluat nici impactul pe care construcția de școli l-a avut asupra beneficiarilor. Curtea a observat însă că, dintre cele nouă școli vizitate (a se vedea punctul **68**), doar două erau incluse în PICTES. Pentru a fi eligibilă pentru finanțare prin proiectul PICTES, o școală trebuie să aibă cel puțin 40 de copii refugiați înscriși. Altfel spus, școlile nou construite au adus beneficii în principal comunităților-gazdă, mai degrabă decât refugiaților, care ar trebui să fie principalii beneficiari.

Sănătate

72 Cele două spitale finanțate din FRIT au fost finalizate cu succes și respectau normele privind protecția antiseismică. Datele referitoare la pacienți indicau că ambele spitale erau utilizate atât de cetățenii turci, cât și de resortisanții sirieni, la capacitate ridicată. S-a constatat că toate echipamentele fuseseră livrate și că ministerul a pus la dispoziție suficient personal. Exista o legătură causală clară între construcția de spitale și creșterea capacității fizice de asistență medicală în Hatay și Kilis (**fotografia 4**).

Fotografia 4 – Spitalul din Hatay (stânga) și cel din Kilis (dreapta)

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

73 Pe durata proiectului SIHHAT II, numărul unităților medicale pentru migranți a fost, până în 2021, suficient pentru a răspunde nevoilor refugiaților. Din 2022, numărul refugiaților depășește capacitatea acestor unități. De asemenea, centrele medicale ofereau sirienilor posibilitatea de a lucra ca medici generaliști, specialiști în medicină internă, ginecologi și pediatri. Altfel, fără a obține cetățenia turcă și fără a trece un examen de echivalare, sirienii nu pot lucra în sistemul de sănătate turc.

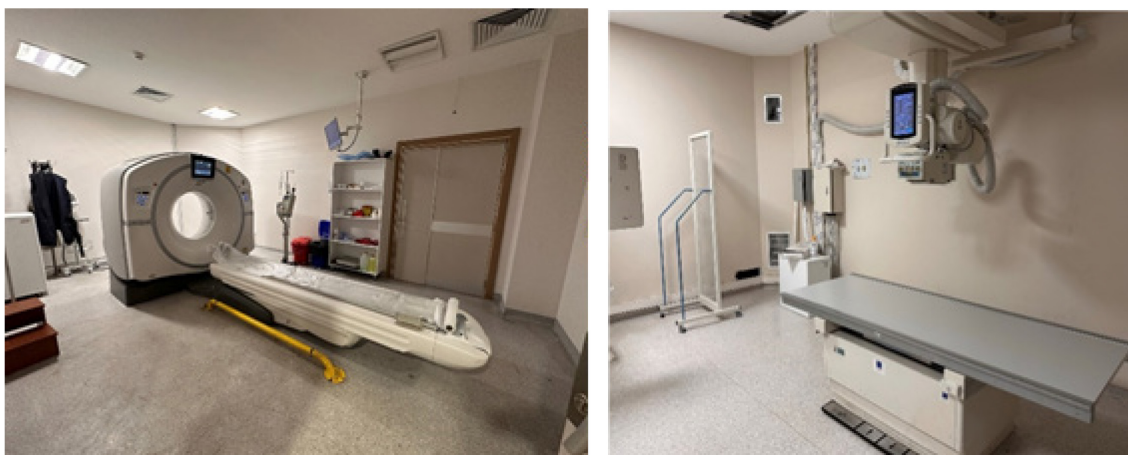
Fotografia 5 – Sala de așteptare din centrul medical pentru migranți din Ankara (stânga) și sala de terapie educațională din centrul comunitar de sănătate mintală din Adana (dreapta)

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

74 Vizita Curții a confirmat că clădirile și echipamentele erau bine întreținute, că era prezent suficient personal și că pacienții (atât turci, cât și sirieni) erau mulțumiți de serviciile de asistență medicală furnizate (*fotografia 5* și *fotografia 6*). Din interviurile cu pacienți desfășurate de auditorii Curții a reieșit că, în ceea ce privește serviciile de asistență medicală, sirienii se simțeau tratați pe picior de egalitate cu cetățenii turci.

Fotografia 6 – Aparat RMN (Hatay) și aparat de tomografie axială computerizată (Kilis)

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

Sprijin socioeconomic

75 Sprijinul socioeconomic este cel mai puțin dezvoltat dintre domeniile prioritare ale FRIT. Guvernul turc nu are nicio strategie de tranziție pentru refugiați. Prin urmare, acesta acordă o atenție limitată pe partea de cerere, de exemplu dacă sunt disponibile locuri de muncă pentru refugiați și în ce sectoare. În plus, acțiunile Comisiei menite să răspundă nevoilor socioeconomice ale refugiaților sunt axate de asemenea în principal pe partea de ofertă (de exemplu, organizarea de activități de formare pentru refugiați).

76 Partenerii de implementare au efectuat o analiză a pieței muncii pentru două proiecte. Această analiză nu a fost însă utilizată – sau cel puțin nu a fost utilizată în mod adecvat – ca input pentru activitățile de formare destinate grupurilor-țintă (a se vedea punctul 45). În plus, unul dintre aceste proiecte a avut o durată de numai 2 ani, în timp ce studiile de licență durează 4 ani. Alte două proiecte nu s-au axat suficient pe refugiați. În cazul unuia dintre acestea, numărul participanților din comunitățile-gazdă care au primit certificarea era mai mare decât numărul sirienilor care au primit certificarea.

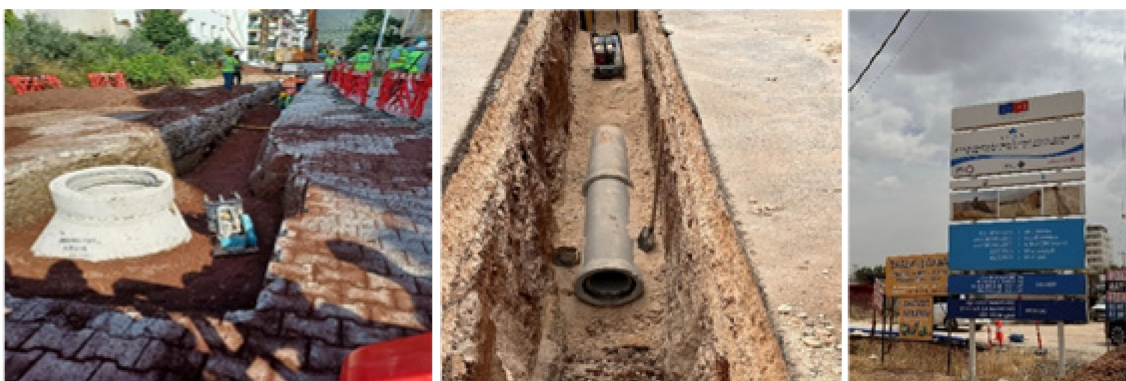
77 Crearea de locuri de muncă este menită să ofere o strategie de ieșire pentru proiectul ESSN. Nu erau însă disponibile date cu privire la numărul de permise de muncă acordate de guvernul turc sirienilor începând din 2021 și nici cu privire la numărul de sirieni care și-au demarat propria afacere de la începutul finanțării FRIT.

78 În general, întrucât parcursul foștilor studenți nu este urmărit, după finalizarea proiectelor nu mai era posibil să se evalueze dacă aceștia și-au găsit locuri de muncă în timpul desfășurării proiectelor sau imediat după acestea.

Infrastructură municipală

79 Construcția la cele două proiecte de infrastructură municipală începuse abia recent în câteva locații (*fotografia 7*). Era deci prea devreme pentru a se evalua dacă au fost obținute rezultate. Se observă însă că creșterea prețurilor materialelor de construcții, ratele de schimb volatile și inflația ridicată din Turcia (a se vedea *figura 6*) au afectat și continuă să afecteze bugetele proiectelor și organizarea procedurilor de achiziții. Se anticipează că sfera acestor proiecte va fi redusă (cu excepția cazului în care se va găsi o finanțare suplimentară). La rândul său, acest lucru va afecta realizarea obiectivelor. În plus, se preconizează întârzieri suplimentare de 1-2 ani în urma cutremurelor.

Fotografia 7 – Osmaniye (stânga) și Sanliurfa (mijloc și dreapta): lucrări de canalizare

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

Monitorizare

80 Delegația UE, partenerii de implementare, societățile de audit extern și echipa SUMAF au efectuat vizite pentru a monitoriza proiectele finanțate de FRIT. Rezultatele proiectelor au fost măsurate în raport cu țintele stabilite în documentele de planificare cunoscute sub denumirea de „cadre logice”, care făceau parte din acordul administrativ. Indicatorii erau însă în mare parte cantitativi, ceea ce facilita măsurarea realizărilor, dar nu și măsurarea efectelor.

81 Adesea, cadrele logice ale proiectelor socioeconomice nu facilitau măsurarea impactului proiectelor, deoarece se axau pe numărul de participanți înscriși la cursuri, nu pe numărul de absolvenți sau pe numărul de locuri de muncă create.

82 Curtea a observat, de asemenea, deficiențe în cadrul logic al proiectului SHIFA, deoarece indicatorii nu reflectau faptul că o parte din finanțare era alocată exclusiv pentru populația-gazdă. Toți indicatorii se refereau la refugiați și niciunul nu reflecta obiectivul inițial al proiectului de a reduce costurile de închiriere și de funcționare ale centrelor medicale pentru migranți. În plus, în cadrul logic al proiectului 11, realizările/efectele nu erau aliniate la activitățile proiectului și, prin urmare, nu se pretează la o monitorizare eficientă.

83 Pe lângă efectuarea de vizite la fața locului, delegația UE a examinat, de asemenea, rapoartele privind demararea proiectelor și cele privind progresele înregistrate și a solicitat clarificări partenerilor de implementare. SUMAF a efectuat vizite de monitorizare detaliate la partenerii de implementare, a formulat recomandări și, în general, a urmărit în mod adecvat situația măsurilor luate ca răspuns. Un partener de implementare s-a opus însă monitorizării de către SUMAF și a respins recomandările primite.

84 Pentru toate proiectele, cu excepția a două, societățile de audit externe au efectuat verificări financiare pentru a evalua eligibilitatea cheltuielilor. În cazul a patru proiecte, au fost identificate cheltuieli neeligibile care au fost recuperate ulterior.

Vizibilitate

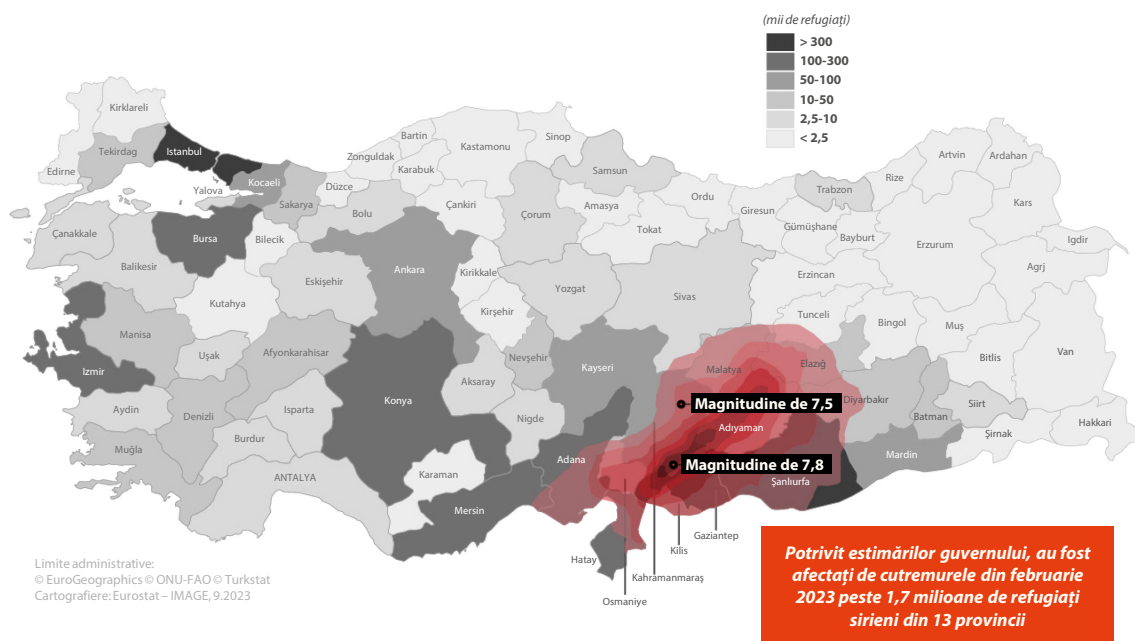
85 Pentru toate proiectele examinate au fost convenite prin contract linii directoare pentru asigurarea vizibilității. În cursul implementării proiectelor, fiecare partener de implementare a trimis delegației UE un plan de comunicare și vizibilitate. Aceste planuri identificau grupurile-țintă și activitățile de comunicare pentru fiecare dintre acestea, inclusiv site-uri web, fotografii, materiale video, articole de presă, articole promoționale, afișarea de panouri și evenimente de deschidere și de închidere.

86 Rapoartele intermediare ofereau o imagine de ansamblu detaliată a progreselor înregistrate în raport cu planurile în materie de vizibilitate. În cursul vizitei la fața locului, Curtea a observat că, în general, regulile privind vizibilitatea erau bine respectate.

Comisia a reacționat rapid pentru a aborda impactul cutremurelor asupra proiectelor FRIT

87 În februarie 2023, două cutremure devastatoare au avut loc în sudul Turciei și în nordul Siriei (a se vedea [figura 7](#)). Acestea s-au soldat cu numeroase victime și au provocat daune de mare amploare. Delegația UE a reacționat rapid pentru a obține o imagine de ansamblu a daunelor și a pierderilor suferite de proiectele FRIT, solicitând partenerilor de implementare să prezinte un raport de evaluare a impactului cutremurelor. Aceste rapoarte descriau impactul seismelor asupra activităților în curs și a obiectivelor care trebuiau atinse și indicau dacă era necesară o majorare a bugetului sau o prelungire a termenului.

Figura 7 – Impactul cutremurelor din 6 februarie 2023

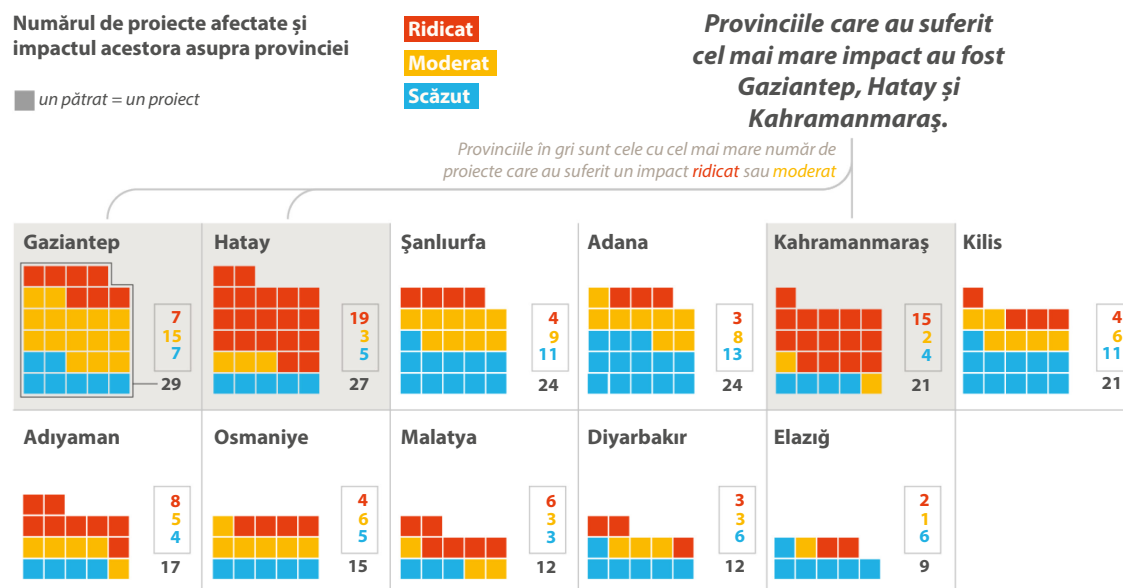
Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor din *Financial Times Limited*, 9.2.2023.

88 Delegația UE a analizat aceste rapoarte până la jumătatea lunii martie 2023. Din această analiză a reieșit că era necesar un buget suplimentar de 632,4 milioane de euro pentru ca proiectele să poată fi finalizate conform planificării inițiale. Partenerii de implementare solicitaseră deja o sumă suplimentară de 554 de milioane de euro înainte de cutremure pentru a acoperi inflația ridicată și creșterea prețurilor la construcții. Aceste solicitări priveau în principal proiectele de infrastructură. Proiectele care necesitau un buget suplimentar în urma seismelor erau cele două programe de asistență în numerar [CCTE și C-ESSN (Plasa complementară de siguranță socială de urgență)], precum și un proiect de sprijin pentru ocuparea forței de muncă în agricultură.

89 La data auditului Curții, toate fondurile FRIT (cu excepția cheltuielilor administrative) erau deja contractate. Mai rămâneau însă de contractat 350 de milioane de euro din alocarea suplimentară de 3 miliarde (a se vedea punctele **06** și **23**). Guvernul turc a propus alocarea acestor fonduri pentru șapte proiecte. Două dintre acestea se concentrează însă în proporție de 50:50 asupra sirienilor și comunităților-gazdă, în condițiile în care finanțarea din FRIT este menită să fie alocată în principal pentru refugiați. Comisia a adoptat o decizie finală privind alocarea la sfârșitul anului 2023.

90 Cutremurele au afectat în mod semnificativ durata estimată a proiectelor: 20 dintre cele 33 de proiecte FRIT în curs au necesitat prelungiri ale termenului-limită cuprinse între 1 și 3 ani, potrivit partenerilor de implementare. Dintre cele 33 de proiecte în desfășurare, cutremurele au avut un impact scăzut asupra unui număr de 9, un impact moderat în 14 proiecte și un impact ridicat în cazul a 10 proiecte. Provinciile care au suferit cel mai mare impact au fost Gaziantep, Hatay și Kahramanmaraş (a se vedea *figura 8*).

Figura 8 – Proiecte afectate de cutremure, per provincie

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor Comisiei.

91 Proiectele de infrastructură municipală au fost întârziate din cauza disponibilității limitate a funcționarilor, a materialelor de construcție, a personalului și a echipamentelor. Costurile materialelor de construcție, ale energiei și ale forței de muncă au crescut și ele începând din 2022. În plus, au fost necesare modificări ale sferei vizate și modificări de proiectare.

92 Proiectele de infrastructură de educație au fost întârziate din cauza accesului limitat la autoritățile și resursele relevante în urma seismelor. Construcția în regiunile afectate de cutremure a fost oprită, iar procedurile de achiziții pentru noile școli au fost suspendate. Costurile de construcție au crescut de asemenea. Mai multe școli din Turcia au fost deteriorate sau distruse. Școlile construite în cadrul proiectelor FRIT fuseseră însă proiectate în conformitate cu cele mai recente reglementări ale Turciei privind protecția antiseismică și, prin urmare, nu au suferit daune structurale.

93 Nici spitalul din Kilis, nici cel din Hatay nu au suferit daune structurale, grație metodelor de protecție antiseismică utilizate în timpul construcției. Capacitățile lor au fost mărite pentru a răspunde nevoilor medicale urgente.

94 Două treimi dintre centrele medicale care urmau să fie construite sau renovate în cadrul proiectului SHIFA erau situate în provinciile afectate de cutremure. Ordinea de prioritate stabilită pentru instalații și locații a trebuit să fie revizuită ținând seama de mișcările de populație cauzate de cutremure.

95 Atât proiectul PICTES, cât și proiectul SIHHAT au fost grav afectate de cutremure. Anumite școli din provinciile lovite de cutremur au fost închise; unele au fost grav deteriorate sau chiar distruse și au existat pierderi de echipamente și materiale. În cazul proiectului SIHHAT, aproximativ 45 dintre cele 102 centre medicale (extinse) pentru migranți au fost afectate. În centre medicale neafectate au fost înființate unități temporare, dotate cu personal și resurse SIHHAT. Până în decembrie 2023, mai multe centre fuseseră redeschise, iar 17 au rămas închise temporar. Din păcate, cutremurele au cauzat pierderi de vieți omenești în rândul persoanelor care lucrau în cadrul acestor două proiecte.

96 Proiectele de sprijin socioeconomic au fost întârziate în principal din cauza perturbării participării beneficiarilor, a închiderii întreprinderilor și a migrației către alte provincii. Cursurile universitare au fost transferate online. Numeroase activități din cadrul proiectelor legate de dezvoltarea competențelor au fost suspendate.

97 Pentru cele două programe de asistență în numerar care necesitau un buget suplimentar ca urmare a cutremurelor, și anume CCTE și C-ESSN (a se vedea punctul 88), guvernul turc a propus Comisiei să extindă acest sprijin la populațiile-gazdă care au devenit vulnerabile în urma seismelor. DG ECHO a efectuat deci o plată punctuală în valoare de 12,25 milioane de euro pentru cetățenii turci vulnerabili, în principal în scopul coeziunii sociale.

Comisia a asigurat sustenabilitatea proiectelor de infrastructură, dar nu și sustenabilitatea sprijinului socioeconomic; în cazul proiectelor sale emblematice din domeniile educației și sănătății, sustenabilitatea nu este încă garantată

98 Sustenabilitatea proiectelor variază semnificativ de la un sector la altul. Sustenabilitatea proiectelor de **infrastructură** a fost asigurată. Proprietatea asupra școlilor și a spitalelor construite cu sprijinul FRIT a fost transferată ministerelor relevante. Ministerul Sănătății din Turcia a furnizat întregul personal al spitalelor și plătește în prezent salariile personalului, întreținerea clădirilor, echipamentele și costurile de funcționare. Ministerul Educației Naționale a integrat școlile construite cu fonduri FRIT în sistemul național de învățământ din Turcia. Costurile operaționale, salariale și de întreținere ale școlilor sunt acoperite din bugetul național.

99 Vizita la fața locului efectuată de auditorii Curții a confirmat că clădirile nu suferiseră daune, că echipamentele și sălile erau bine întreținute, că era prezent suficient personal și că pacienții observaseră o îmbunătățire semnificativă a accesului lor la asistență medicală de calitate.

100 Vizita la fața locului a confirmat și că școlile nu suferiseră daune structurale, că erau disponibile suficiente cadre didactice și că materialele finanțate erau prezente în școli. Atât elevii, cât și cadrele didactice s-au declarat foarte mulțumiți și au observat o creștere a calității infrastructurii de educație. Auditorii au observat însă mai multe probleme legate de întreținerea clădirilor școlilor și a echipamentelor furnizate.

101 Principalul proiect FRIT din domeniul **educației** este PICTES. PICTES nu includea o strategie de retragere. Finanțarea a continuat prin intermediul PIKTES II și al PIKTES+. PIKTES+ se va derula până în octombrie 2025 și nu include încă o strategie de ieșire. Ca aspect pozitiv, proiectul nu numai că a sporit gradul de asumare a responsabilității de către ministerul turc, ci și a putut beneficia astfel de structurile existente ale ministerului. În plus, proiectul a contribuit la consolidarea capacităților echipei de gestionare a proiectului, ale echipelor de coordonare de la nivel de provincie și ale școlilor. Mai multe cadre didactice remunerate prin proiectul PICTES au devenit funcționari publici.

102 Principalul proiect FRIT din domeniul **sănătății** este SIHHAT. Centrele medicale (extinse) pentru migranți construite în cadrul proiectului au fost integrate treptat în sistemul național turc. Trebuie precizat însă că SIHHAT I a putut fi menținut doar datorită continuării finanțării prin SIHHAT II. Proiectul nu este în prezent sustenabil, deoarece salariile, costurile cu echipamentele și costurile de închiriere ale centrelor medicale vor trebui să fie acoperite în continuare de IPA (III) în cadrul SIHHAT III, lansat în ianuarie 2024. Autoritățile turce sunt reticente în a-și asuma proiectul din punct de vedere financiar, deși sunt implicate în mod semnificativ și au capacitatea operațională și financiară de a face acest lucru.

103 Unul dintre obiectivele proiectului SHIFA este de a spori sustenabilitatea proiectului SIHHAT prin reducerea numărului de centre medicale (extinse) pentru migranți finanțate de SIHHAT care sunt închiriate de la proprietari privați. Cea mai mare parte a costurilor proiectului SIHHAT este reprezentată însă de salarii (SIHHAT I: 39 % și SIHHAT II: 60 %).

104 Proiectele finanțate de FRIT în domeniul **sprijinului socioeconomic** au avut mai puțin succes în asigurarea sustenabilității. Totuși, 15 centre comunitare finanțate din FRIT au continuat să funcționeze cu fonduri de la alți parteneri după ce sprijinul FRIT s-a încheiat în decembrie 2021. Activitățile lor nu au fost deci întrerupte. Auditorii Curții au vizitat centrele comunitare din Ankara și Adana și au putut confirma că acestea erau în continuare operaționale și bine întreținute. Nu se mai ofereau însă activități de coeziune socială și de formare profesională, din cauza fondurilor insuficiente. Beneficiarii și-au exprimat satisfacția globală cu privire la serviciile furnizate de centrele comunitare.

105 Cu toate acestea, după finalizarea proiectului respectiv, nu a existat nicio monitorizare pentru a se verifica situația celor 76 de antreprenori care primiseră finanțare prin intermediul acestor centre comunitare pentru a deschide o afacere. Partenerul de implementare a încercat să contacteze acești antreprenori la cererea Curții, în pregătirea vizitei auditorilor. 57 au declarat că se află încă în activitate. Dintre aceștia 57, Curtea a vizitat 4. S-a dovedit că 2 nu se mai aflau în activitate (activitatea inițială). Această constatare ridică semne de întrebare cu privire la fiabilitatea informațiilor referitoare la restul de 53 de antreprenori.

106 În plus, Comisia nu a monitorizat beneficiarii sprijinului socioeconomic pentru a verifica dacă aceștia își găsiseră un loc de muncă, dacă aplicau în practică competențele profesionale dobândite sau dacă afacerile pe care le demaraseră erau încă operaționale (*caseta 2*). Comisia nu știa nici câți dintre beneficiari fuseseră integrați în mod oficial în economia turcă și puteau fi deci scoși din programul de asistență în numerar. Organizarea de cursuri de formare nu generează un bun raport costuri-beneficii dacă marea majoritate a participanților rămân șomeri.

Caseta 2

Vizite la antreprenori (proiectul 6)

Curtea a vizitat doi antreprenori sirieni care participaseră la cursuri de antreprenoriat și primiseră sprijin financiar pentru a-și deschide propria afacere.

Primul deschisese o brutărie-patiserie la domiciliu și a utilizat sprijinul pentru a cumpăra echipamente și produse pentru copt. Clientela era limitată însă la populația siriană, mai precis la persoanele cu diabet sau cu intoleranță la gluten. Având în vedere această nișă de piață limitată, afacerea nu era sustenabilă din punct de vedere financiar, iar beneficiarul nu a căutat oportunități de a o îmbunătăți.

Cel de al doilea antreprenor avea o afacere de succes, prin care ajuta viitori studenți să își depună candidaturile la universități private și publice. Beneficiarul a utilizat sprijinul financiar pentru a cumpăra echipamente de birou și pentru a înregistra societatea în mod oficial. Acesta realiza deja un profit considerabil și avea șase angajați.

Curtea a solicitat partenerului de implementare să monitorizeze situația tuturor întreprinderilor nou-înființate în pregătirea vizitei de audit, deoarece acest aspect nu fusese verificat de partener în cadrul proiectului FRIT. Proiectul a sprijinit 42 de persoane să își înființeze propria afacere. La doar 10 luni după încheierea proiectului (decembrie 2019), doar 24 (57 %) erau încă în activitate. În mai 2023, mai erau în activitate 11. Principalele motive invocate de partenerul de implementare pentru eșecul afacerilor care nu mai funcționau au fost COVID-19 și cutremurele.

107 În Turcia, articolul 4 din Legea 6735 privind forța de muncă internațională⁷ impune angajatorilor să aibă cel puțin cinci angajați cu cetățenie turcă pentru fiecare refugiat sirian pentru care solicită un permis de muncă. În plus, articolul 8 din Regulamentul 6575 privind permisele de muncă⁸ prevede că numărul străinilor aflați sub protecție temporară nu poate depăși 10 % din cetățenii turci de la locul de muncă respectiv. Acest lucru indică favorizarea forței de muncă naționale și o reticență față de asocierea cu acțiuni care sprijină oficial sirienii în găsirea unui loc de muncă. Există astfel un risc pentru impactul proiectelor de sprijin socioeconomic.

⁷ Legea 6735 privind forța de muncă internațională.

⁸ Regulamentul 6575 privind permisele de muncă.

108 Cele două proiecte de infrastructură municipală finanțate de FRIT se află încă într-un stadiu incipient de construcție, ceea ce înseamnă că era prea devreme pentru a se formula o concluzie cu privire la sustenabilitatea lor. Cutremurele vor continua să ducă la întâzieri suplimentare, deoarece au fost necesare modificări de proiectare și amplasamentele proiectelor au trebuit să fie revăzute.

Concluzii și recomandări

109 Curtea a constatat că, într-un context dificil, Instrumentul pentru refugiații din Turcia (FRIT) a oferit sprijin relevant refugiaților și comunităților-gazdă. Comisia a îmbunătățit gestionarea FRIT prin punerea în aplicare a recomandărilor Curții din 2018. Toate proiectele examinate au răspuns nevoilor beneficiarilor, deși cu întâzieri semnificative în implementare, din diverse motive. Comisia nu a evaluat însă în mod sistematic caracterul rezonabil al costurilor proiectelor. Deși, până în prezent, realizările planificate au fost obținute, Curtea a constatat că impactul FRIT nu era suficient măsurat. Până în prezent, sustenabilitatea a fost asigurată doar în cazul proiectelor de infrastructură. Deși s-au înregistrat îmbunătățiri începând din 2018, Curtea concluzionează că FRIT ar fi putut totuși să obțină un raport costuri-beneficii mai bun și un impact demonstrabil mai mare.

110 Comisia a pus în aplicare toate recomandările Curții din Raportul special nr. 27/2018 și a îmbunătățit astfel gestionarea FRIT. De exemplu, Comisia a pus un accent mai puternic pe infrastructura municipală și pe sprijinul socioeconomic, a redus numărul de instrumente de finanțare și a ameliorat cadrul de monitorizare, precum și eficiența proiectelor de asistență în numerar. Într-un context politic dificil, Comisia urmărește să predea proiectele autorităților turce și să îmbunătățească mediul de operare pentru organizațiile neguvernamentale (internaționale). Lipsa de voință politică din partea autorităților naționale limitează însă impactul acțiunilor Comisiei (punctele [16-33](#)).

111 Toate proiectele incluse în eșantion au abordat nevoile refugiaților și ale comunităților-gazdă din diferitele sectoare. Finanțarea prin FRIT a asigurat alocarea rapidă a resurselor financiare și investiții considerabile menite să atenueze presiunea cauzată de afluxul ridicat de refugiați asupra infrastructurii sanitare, municipale și de educație existente (punctele [35-37](#)). Nevoile beneficiarilor au fost abordate în mod adecvat în cursul implementării proiectelor, dar nu au putut fi satisfăcute în cazul tuturor beneficiarilor din cauza limitărilor în ceea ce privește dimensiunea proiectelor și finanțarea disponibilă (punctele [38-48](#)). Deși majoritatea proiectelor au fost aprobate în timp util, implementarea lor a cunoscut întâzieri importante, din diverse motive. Pentru cele mai multe dintre proiecte, Comisia a intervenit în mod eficace și în timp util. În mai multe cazuri, întâzierile au fost cauzate de probleme care nu puteau fi soluționate într-un termen scurt (punctele [49-53](#)).

112 Comisia a implementat proiecte FRIT prin metodele gestiunii directe și indirecte și prin diferite tipuri de parteneri de implementare (punctele 54-57). Curtea a identificat deficiențe ale modului în care Comisia a evaluat bugetele proiectelor și addendumurile aferente: aceasta nu a evaluat în mod sistematic caracterul rezonabil al costurilor proiectelor, nu a comparat costuri similare între diferite proiecte și nici nu a calculat costul per beneficiar (punctele 58-60). Comisia nu a putut contesta caracterul adecvat al limitei stabilite pentru costurile administrative (punctele 61-63).

Recomandarea 1 – Să se îmbunătățească evaluarea și monitorizarea costurilor

---

Pentru a spori eficiența proiectelor sale de dezvoltare, Comisia ar trebui:

- (a) să analizeze și să documenteze în mod sistematic caracterul rezonabil al costurilor înscrise în bugetele proiectelor și să se asigure că sunt disponibile informații relevante și comparative privind costurile pentru a monitoriza și a demonstra eficiența implementării proiectelor;
- (b) să ia măsuri care să garanteze că monitorizarea și evaluarea acțiunilor viitoare țin mai bine seama de raportul cost-eficacitate;
- (c) să înregistreze și să analizeze sistematic informațiile privind costurile administrative ale programelor. Comisia ar trebui să utilizeze aceste informații pentru a compara proiectele și pentru a identifica bunele practici, în special în cazul proiectelor cu valoare ridicată.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: 31 decembrie 2024.

113 Per ansamblu, realizările planificate au fost obținute în diferitele sectoare (punctele 65-79). Totuși, în sectorul educației, chiar dacă majoritatea realizărilor au fost obținute, impactul pe care finanțarea din FRIT inclusă în eșantion l-a avut asupra integrării și a succesului copiilor refugiați în sistemul de învățământ turc nu a putut fi evaluat. Nu a putut fi evaluat nici impactul pe care construcția de școli l-a avut asupra beneficiarilor, din cauza limitărilor datelor furnizate de Ministerul Educației Naționale din Turcia (punctele 15, 69-71).

Recomandarea 2 – Să se colecteze date privind educația de la autoritățile turce în ceea ce privește refugiații și comunitățile-gazdă

Comisia ar trebui să obțină de la autoritățile turce acces la date din sectorul educației privind refugiații și comunitățile-gazdă (de exemplu, raportul dintre elevii refugiați și elevii din comunitățile-gazdă pe tip de școală, precum și date privind ratele de prezență la școală și de reușită), pentru a îmbunătăți asigurarea răspunderii și eficiența în monitorizarea proiectelor din domeniul educației și pentru a determina impactul finanțării conexe din FRIT.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: 31 decembrie 2024.

114 Comisia a instituit măsuri adecvate pentru a monitoriza implementarea proiectelor FRIT. Cadrele de raportare și monitorizare a proiectelor au fost însă concepute, în general, pentru a măsura realizările, și nu efectele. Din această cauză, măsurarea impactului proiectelor, în special în sectorul socioeconomic, este dificilă (punctele [77](#), [80-84](#)).

Recomandarea 3 – Să se amelioreze măsurarea impactului proiectelor

---

Cu scopul de a îmbunătăți măsurarea impactului proiectelor sale, Comisia ar trebui să colaboreze cu autoritățile turce pentru:

- (a) a dezvolta în continuare cadre logice pentru toate proiectele relevante finanțate prin FRIT, care să includă indicatori clar definiți, însoțiți de valori de referință și de valori-țintă care să permită măsurarea impactului. Acest lucru ar trebui să facă posibilă evaluarea efectelor și a impactului proiectelor în cadrul vizitelor de monitorizare și de evaluare;
- (b) a asigura o monitorizare prin care să se verifice situația beneficiarilor proiectelor, acolo unde acest lucru este fezabil și practic, în cursul unui interval de până la un an de la finalizarea proiectelor.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: 30 iunie 2026.

115 În februarie 2023, două cutremure devastatoare care au avut loc în sudul Turciei și în nordul Siriei s-au soldat cu numeroase victime și au provocat daune de mare amploare. Aceste seisme au avut un impact considerabil asupra implementării proiectelor FRIT. Comisia a acționat însă rapid și eficient în analiza posibilului impact asupra proiectelor FRIT (punctele **87-97**).

116 Comisia a reușit să asigure sustenabilitatea proiectelor de infrastructură. În schimb, proiectele din alte sectoare nu includeau o strategie de sustenabilitate, ceea ce înseamnă că sustenabilitatea lor nu era garantată (punctele **98-108**).

Recomandarea 4 – Să se consolideze sustenabilitatea proiectelor

---

Pentru a maximiza impactul finanțării din FRIT pentru beneficiari, Comisia ar trebui:

- (a) să inițieze o discuție cu statele membre și cu autoritățile turce cu privire la modul de asigurare a sustenabilității. Acesta ar trebui să includă o strategie și un manual clar de predare pentru fiecare proiect FRIT, cu datele corespunzătoare. O astfel de strategie ar trebui să acopere finanțarea viitoare a fiecărei activități din cadrul proiectelor, capacitatea tehnică a partenerilor de implementare și întreținerea adecvată (dacă este cazul);
- (b) să includă o secțiune de „învățămintele desprinse” în toate rapoartele finale de proiect, cu constatări și recomandări vizând îmbunătățirea sustenabilității rezultatelor proiectelor viitoare.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: 31 decembrie 2027.

Prezentul raport a fost adoptat de Camera III, condusă de doamna Bettina Jakobsen, membră a Curții de Conturi, la Luxemburg, în ședința sa din 27 februarie 2024.

Pentru Curtea de Conturi

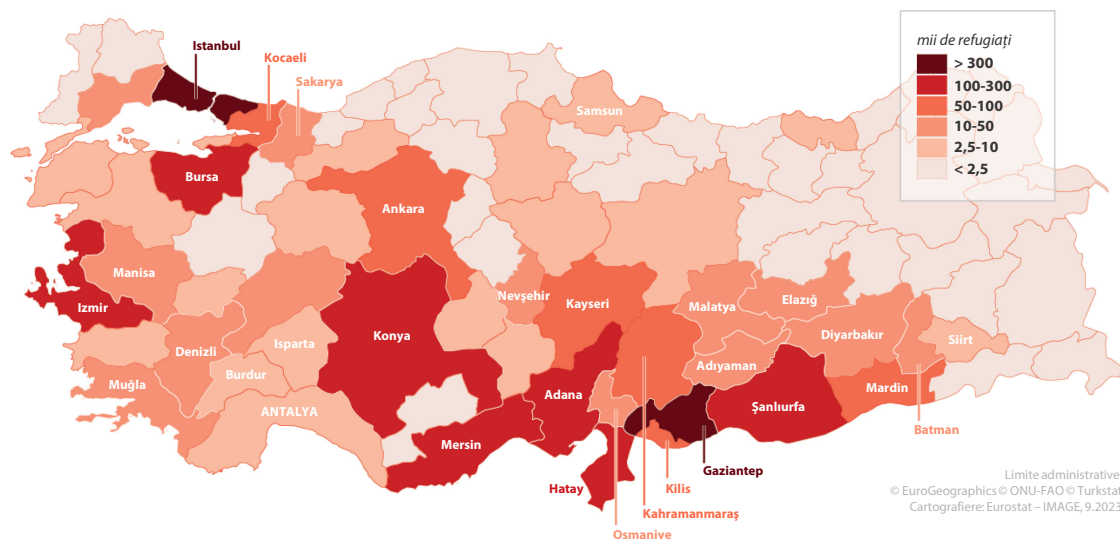
Tony Murphy
Președinte

Anexe

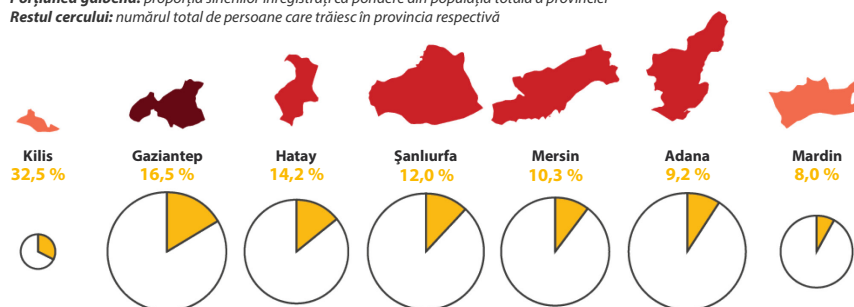
Anexa I – Defalcare pe provincii a numărului de refugiați și solicitanți de azil sirieni prezenți în Turcia în decembrie 2023

Refugiați și solicitanți de azil sirieni aflați în Turcia în decembrie 2023, per provincie

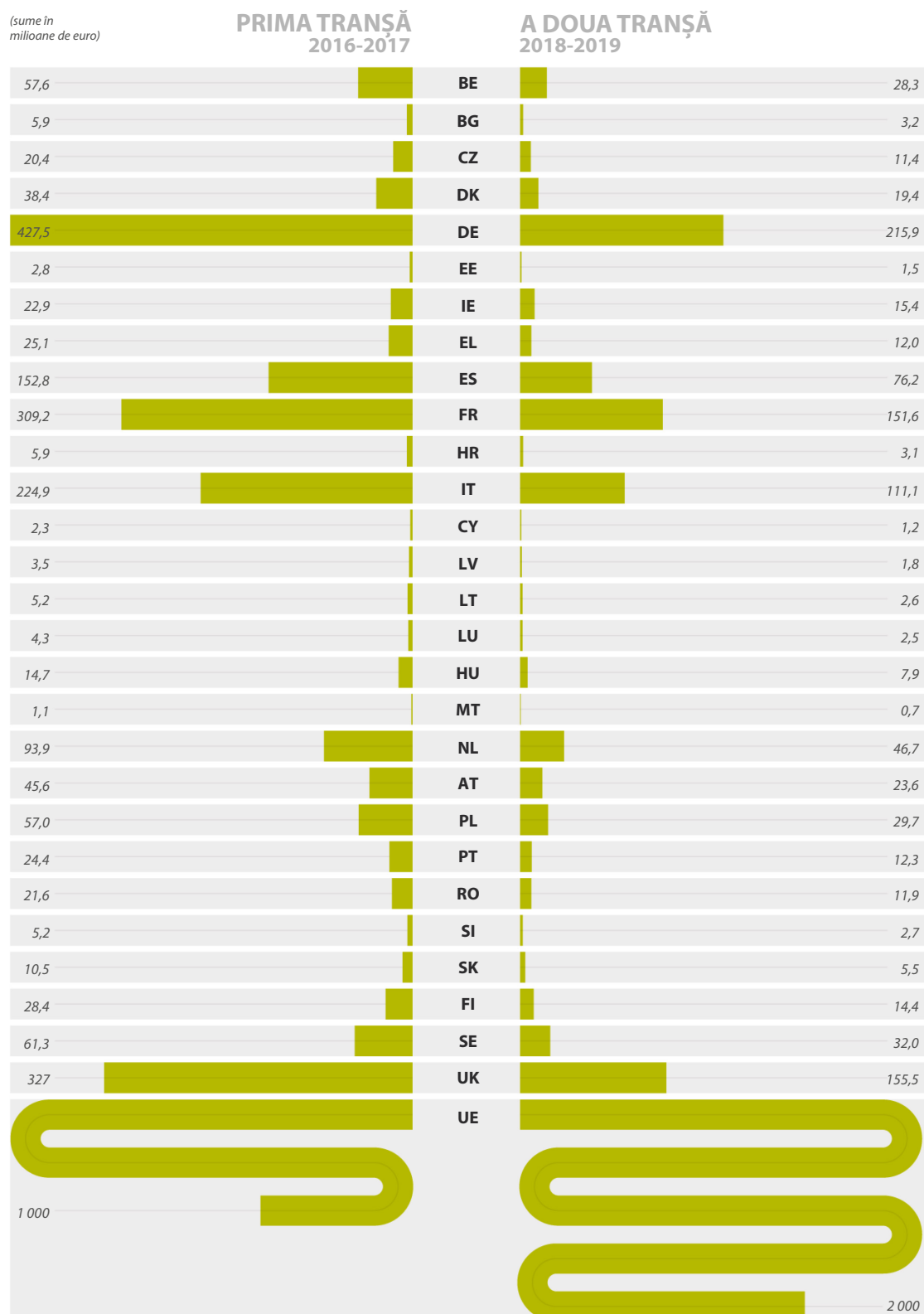
Numărul sirienilor înregistrați ca procent din populația totală care locuiește în provincia respectivă
(de la cel mai ridicat procentaj până la cel mai scăzut)

Porțiunea galbenă: proporția sirienilor înregistrați ca pondere din populația totală a provinciei
Restul cercului: numărul total de persoane care trăiesc în provincia respectivă

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor provenite de la *Presidency of Migration Management*, Turcia.

Anexa II — Contribuții la FRIT din partea UE, a statelor membre și a Regatului Unit

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor Comisiei.

Anexa III – Proiecte de dezvoltare finanțate din FRIT

Proiecte incluse în eșantionul de audit al Curții

Tranșă	Tipul partenerului de implementare	Domeniul prioritar	Descriere	Data de început	Data de încheiere	Suma în euro angajată	Suma în euro plătită
1	ONG internațional	Educație	<i>Access to Higher Education for Syrian Refugees and IDPs to prepare for post-conflict reconstruction of Syria and integration in host communities</i>	15.8.2016	14.1.2021	5 969 655	5 969 655
	ONG internațional	Sănătate, Sprijin socioeconomic	<i>Addressing Vulnerabilities of Refugees and Host Communities in Five Countries Affected by the Syria Crisis</i>	15.12.2016	28.2.2021	32 399 356	32 399 356
2	ONG internațional	Educație, Sprijin socioeconomic	<i>Building Tomorrow (BT) – Quality Education and Livelihoods Support for Syrians under Temporary Protection in Turkey</i>	15.12.2017	31.12.2021	17 280 000	16 910 166
	Instituție financiară internațională	Infrastructura de educație	<i>Clean Energy and Energy Efficiency Measures for host communities in Turkey with Syrians under Temporary Protection</i>	1.3.2018	30.6.2024	40 000 000	39 800 000
	Instituție financiară internațională	Infrastructura de sănătate	<i>Construction of a State Hospital in Hatay</i>	1.1.2018	30.6.2023	40 000 000	40 000 000
3	Agentie a ONU	Educație	<i>Education and protection programme for vulnerable Syrian and host community children, in Lebanon, Jordan and Turkey</i>	1.1.2018	30.4.2019	31 382 891	31 382 891
	Instituție financiară internațională	Infrastructura de educație	<i>Education for all in times of crisis II</i>	5.12.2016	30.6.2025	255 000 000	231 200 000

Proiecte incluse în eșantionul de audit al Curții

Tranșă	Tipul partenerului de implementare	Domeniul prioritar	Descriere	Data de început	Data de încheiere	Suma în euro angajată	Suma în euro plătită
4	Instituție financiară internațională	Infrastructura de educație	<i>Education infrastructure for Resilience Activities in Turkey</i>	22.12.2016	30.6.2025	150 000 000	150 000 000
	Instituție financiară internațională	Sprijin socioeconomic	<i>Employment Support for Syrians under Temporary Protection and Host Communities</i>	16.6.2017	31.12.2022	50 000 000	50 000 000
	ONG local	Sprijin socioeconomic	<i>Enhanced Support to Asylum Seekers Affected by the Syrian and Iraqi Crises in Turkey</i>	6.12.2019	5.4.2020	9 937 867	9 937 867
	Agenție a ONU	Gestionarea migrației	<i>Enhancing the capacity of the Turkish Coast Guard to carry out search and rescue operations</i>	22.8.2016	21.2.2018	20 000 000	20 000 000
	Agenție a ONU	Educație	<i>Generation Found: EU Syria Trust Fund – UNICEF Partnership (reference 12)</i>	1.12.2015	31.12.2017	36 950 286	36 950 286
5	Instituție financiară internațională	Infrastructura de sănătate	<i>Health infrastructure in Kilis</i>	13.11.2017	30.6.2023	50 000 000	50 000 000
6	ONG internațional	Educație	<i>Higher Education for Syrians under Temporary Protection and Disadvantaged Host Communities in Turkey</i>	31.12.2017	30.12.2019	4 860 615	4 860 615
	ONG internațional	Învățământ superior	<i>HOPES – Higher and further education opportunities and perspectives for Syrians</i>	26.4.2016	25.8.2020	2 700 000	2 700 000
	Agenție a ONU	Sănătate	<i>Improved access to health services for Syrian refugees in Turkey</i>	1.4.2018	30.6.2021	11 204 202	11 204 202

Proiecte incluse în eșantionul de audit al Curții

Tranșă	Tipul partenerului de implementare	Domeniul prioritar	Descriere	Data de început	Data de încheiere	Suma în euro angajată	Suma în euro plătită
	Agenție a ONU	Sprijin socioeconomic	<i>Job Creation and Entrepreneurship Opportunities for Syrians under Temporary Protection and Host Communities in Turkey</i>	1.2.2018	31.1.2023	11 610 000	11 591 158
7	Organizație națională	Sprijin socioeconomic	<i>Living and Working Together: Integrating SuTPs to Turkish Economy</i>	26.12.2018	25.5.2023	15 000 000	13 352 965
8	Organism public	Educație	<i>PICTES I – Promoting Integration of Syrian Children into Turkish Education System</i>	4.10.2016	3.7.2019	300 000 000	297 838 560
	ONG internațional	Educație, Sprijin socioeconomic	<i>Qudra – Resilience for Syrian Refugees, IDPs and host communities in response to the Syrian and Iraqi crises</i>	15.6.2016	31.8.2019	18 207 812	18 207 812
9	Organism public	Sănătate	<i>SIHHAT I – Improving the health status of the Syrian population under temporary protection and related services provided by Turkish Authorities</i>	1.12.2016	31.1.2021	300 000 000	297 484 706
	Instituție financiară internațională	Sprijin socioeconomic	<i>Social and Economic Cohesion through Vocational Education</i>	16.11.2017	15.8.2023	50 000 000	48 550 000
	Instituție financiară internațională	Sprijin socioeconomic	<i>Strengthening Economic Opportunities for Syrians Under Temporary Protection and Host Communities in Selected Provinces</i>	1.1.2018	31.12.2023	5 000 000	5 000 000

Proiecte incluse în eșantionul de audit al Curții

Tranșă	Tipul partenerului de implementare	Domeniul prioritar	Descriere	Data de început	Data de încheiere	Suma în euro angajată	Suma în euro plătită	
	Agenție a ONU	Sprijin socioeconomic	<i>Strengthening the Resilience of Syrian Women and Girls and Host Communities in Iraq, Jordan and Turkey</i>	1.2.2018	31.1.2021	5 529 078	5 529 078	
	Organism public	Gestionarea migrației	<i>Support to the Implementation of the EU-Turkey Statement of 18 March 2016</i>	4.4.2016	3.12.2019	60 000 000	60 000 000	
	Agenție a ONU	Sprijin socioeconomic	<i>TRP – UNDP Turkey Resilience Project in response to the Syria Crisis</i>	1.2.2018	30.6.2023	50 000 000	50 000 000	
10	A doua tranșă	Instituție financiară internațională	Sprijin socioeconomic	<i>Agricultural employment support for refugees and Turkish citizens through enhanced market linkages project</i>	29.9.2020	30.6.2025	50 217 751	33 480 000
		Instituție financiară internațională	Infrastructură municipală	<i>Construction and rehabilitation of water supply and waste water systems and related soft measures to improve water management efficiency</i>	1.1.2020	30.6.2025	214 821 680	87 708 218
		Instituție financiară internațională	Infrastructura de educație	<i>Education for all in times of crisis III</i>	10.8.2019	31.12.2025	100 000 000	40 000 000
		Instituție financiară internațională	Sprijin socioeconomic	<i>Empowering the private sector to foster social and economic cohesion in Turkey</i>	21.12.2020	20.12.2025	75 000 000	30 276 200

Proiecte incluse în eșantionul de audit al Curții

Tranșă	Tipul partenerului de implementare	Domeniul prioritar	Descriere	Data de început	Data de încheiere	Suma în euro angajată	Suma în euro plătită
11	Organizație internațională	Sprijin socioeconomic	<i>ENHANCER – Enhancement of Entrepreneurship Capacities for Sustainable Socio-economic Integration</i>	1.1.2020	30.6.2025	32 502 249	19 147 377
	Instituție financiară internațională	Sprijin socioeconomic	<i>Formal Employment creation project</i>	29.9.2020	30.6.2025	80 000 000	20 000 000
12	Instituție financiară internațională	Sănătate	<i>Health infrastructure – equipment</i>	1.3.2021	28.2.2025	90 000 000	33 256 945
	Organism public	Sprijin socioeconomic	<i>Improving the living standards of the most vulnerable refugees through basic needs support (C-ESSN)</i>	18.12.2020	9.12.2024	245 000 000	216 727 472
	Organism public	Protecție	<i>Increase Accessibility of the Social Services by the Most Vulnerable Segments of the Turkish Citizens and Persons under Temporary Protection (PuTPs) and Persons under International Protection (PuIPs)</i>	18.12.2020	17.12.2023	20 000 000	15 874 875
13	Instituție financiară internațională	Infrastructură municipală	<i>Municipal services improvement project</i>	29.9.2020	30.6.2025	140 178 320	90 000 000
	Organism public	Educație	<i>PIKTES II – Promoting Integration of Syrian Kids into Turkish Education System</i>	21.12.2018	20.1.2023	400 000 000	355 035 342
	Organism public	Sănătate	<i>SIHHAT 2 – direct grant to the Ministry of Health</i>	15.12.2020	14.12.2023	210 000 000	185 975 803

Proiecte incluse în eșantionul de audit al Curții

Tranșă	Tipul partenerului de implementare	Domeniul prioritar	Descriere	Data de început	Data de încheiere	Suma în euro angajată	Suma în euro plătită
14	Instituție financiară internațională	Sprijin socioeconomic	<i>Social and Economic Cohesion through Vocational Education in Turkey – II</i>	9.12.2020	9.12.2024	75 000 000	26 500 000
	Instituție financiară internațională	Sprijin socioeconomic	<i>Social Entrepreneurship, empowerment and cohesion in refugee and host communities in Turkey project</i>	29.9.2020	30.6.2025	42 280 000	42 280 000
	Instituție financiară internațională	Infrastructură municipală	<i>Strengthening the vulnerable young by better and inclusive sport and youth infrastructure</i>	11.7.2020	10.7.2024	25 000 000	25 000 000
	Instituție financiară internațională	Sprijin socioeconomic	<i>Support to transition to labour market project</i>	29.9.2020	30.6.2025	80 000 000	43 000 000
	Instituție financiară internațională	Sprijin socioeconomic	<i>VET4JOB – Improving the employment prospects for the Syrian refugees and host communities by high-quality VET and apprenticeship in Turkey</i>	1.1.2020	31.12.2023	30 000 000	24 120 294
TOTAL						3 483 031 762	2 829 251 843

Sursa: Comisia Europeană.

Anexa IV — Lipsa accesului la datele din sectorul educației

Comisia și Ministerul Educației Naționale din Turcia au semnat un contract de grant pentru proiectul PICTES la sfârșitul lunii septembrie 2016. În conformitate cu articolul 16.7 din condițiile generale aplicabile contractelor de grant finanțate de UE pentru acțiuni externe, ministerul trebuie să păstreze toate documentele referitoare la contract timp de cinci ani de la plata soldului. Comisia a plătit soldul la 27 decembrie 2019, ceea ce înseamnă că ministerul trebuie să păstreze toate documentele până la 26 decembrie 2024.

Din păcate, în cursul auditului, ministerul nu a acordat Curții acces la datele privind educația referitoare la refugiați și la comunitățile-gazdă, în pofida unor solicitări repetate. Or, după cum se arată în tabelul de mai jos, diverse proiecte PIKTES monitorizează aceste date sau includ indicatori aferenți. Datele respective ar fi permis Curții să evalueze impactul proiectelor PIKTES din domeniul educației.

Date solicitate de Curte Ministerului Educației	Disponibile pentru PICTES	Disponibile pentru PIKTES II	Monitorizate în cadrul PIKTES+	Date disponibile la Ministerul Educației Naționale	Indicatori aferenți în cadrul PICTES, al PIKTES II sau al PIKTES+
Lista școlilor care au primit sprijin, cu o defalcare per tip de școală	Nu	Da	Da	Da	Da
Numărul de elevi sirieni și de elevi refugiați de alte naționalități, pentru fiecare școală care a primit sprijin	Nu	Da	Da	Da	Da
Numărul de copii neșcolarizați reintegrați în sistemul școlar datorită proiectului	Nu	Nu	Nu	Da	Da
Numărul de refugiați care au terminat școala primară și pe cea secundară	Nu	Nu	Da	Da	Da
Numărul de refugiați care au mers la universitate	Nu	Nu	Nu	Nu este clar	Nu
Ratele de reușită în rândul elevilor refugiați în comparație cu ratele aferente comunităților-gazdă în școlile care au primit sprijin	Nu	Nu	Nu	Da	Da

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor Comisiei.

Anexa V – Situația acțiunilor întreprinse în urma recomandărilor anterioare formulate în Raportul special nr. 27/2018

Nivelul de punere în aplicare: pusă în aplicare integral; pusă în aplicare în majoritatea privințelor; pusă în aplicare în anumite privințe; nepusă în aplicare.

Recomandarea Curții	Analiza Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării	
	Nivelul de punere în aplicare	Observații
<p>Recomandarea 1</p> <p>O mai bună abordare a nevoilor refugiaților în materie de infrastructuri municipale și de sprijin socioeconomic</p> <p>Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: până la 31.12.2019.</p> <p>Punere în aplicare efectivă: înainte de termenul-limită.</p>		
<p>Recomandarea 2</p> <p>Îmbunătățirea raționalizării și a complementarității ajutorului</p> <p>Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: până la 31.12.2019.</p> <p>Punere în aplicare efectivă: înainte de termenul-limită.</p>		

Recomandarea Curții	Analiza Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării	
	Nivelul de punere în aplicare	Observații
<p>Recomandarea 3</p> <p>Punerea în aplicare a unei strategii pentru tranziția de la ajutor umanitar la asistență pentru dezvoltare</p> <p>Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: până la 31.12.2021.</p> <p>Punere în aplicare efectivă: parțial încă în curs.</p>		<p>Punerea în aplicare a acestei recomandări a fost afectată de deteriorarea relațiilor bilaterale UE-Turcia începând din 2018.</p> <p>Comisia a elaborat o notă privind tranziția durabilă. Delegația turcă a obiectat însă cu privire la termenul „tranziție durabilă”, susținând că accentul ar trebui pus de fapt pe repartizarea echitabilă a poverii între Turcia și UE.</p> <p>Pentru perioada 2021-2023, UE a alocat o sumă suplimentară de 3 miliarde de euro pentru refugiații din Turcia. Acești bani suplimentari asigură continuarea principalelor intervenții FRIT. În paralel, și în pofida reticenței Turciei, DG NEAR și-a intensificat eforturile de a obține angajamentul autorităților turce de a continua sprijinul pentru refugiați după încheierea FRIT.</p> <p>Din păcate, potrivit raportului Syrian Barometer 2021, în Turcia există un consens din ce în ce mai pronunțat cu privire la faptul că refugiații reprezintă o povară pentru țară și că returnarea lor ar trebui accelerată. Acest lucru a avut un impact negativ asupra predării de către Comisie a proiectelor FRIT către autoritățile turce.</p>
<p>Recomandarea 4</p> <p>Îmbunătățirea eficienței proiectelor de ajutor în numerar</p> <p>Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: până la 31.12.2020.</p> <p>Punere în aplicare efectivă: înainte de termenul-limită.</p>		

Recomandarea Curții	Analiza Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării	
	Nivelul de punere în aplicare	Observații
<p>Recomandarea 5</p> <p>Discutarea cu autoritățile turce a necesității îmbunătățirii mediului de operare pentru ONG(l)-uri</p> <p>Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: până la 31.12.2019.</p>		<p>Mediul de operare pentru ONG-uri (internaționale) a început să se deterioreze în 2018. Legea actuală privind asociațiile reprezintă, prin urmare, un regres față de legea inițială din 2004 și oferă Ministerului de Interne numeroase căi prin care ONG-urile pot fi atacate.</p> <p>Comisia a abordat de mai multe ori chestiunea funcționării ONG-urilor în cadrul reuniunilor comitetului director, al reuniunilor Consiliului și al dialogurilor politice de la nivel înalt. Lipsa de voință politică din partea autorităților naționale limitează însă impactul acțiunilor Comisiei.</p>
<p>Recomandarea 6</p> <p>Intensificarea monitorizării și a raportării cu privire la Instrumentul pentru refugiații din Turcia</p> <p>Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: până la 31.12.2019.</p> <p>Punere în aplicare efectivă: 30.6.2020.</p>		<p>Deși autoritățile turce permit în prezent accesul, de exemplu pentru audirile efectuate de Curtea de Conturi Europeană în perioada 2021-2022 în vederea declarației de asigurare, există în continuare restricții de acces pentru partenerii de implementare.</p>

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

Anexa VI – Audit al sistemului de gestionare a datelor

Curtea a examinat controalele generale ale sistemului de informații SUMAF și a evaluat integritatea, disponibilitatea și confidențialitatea datelor pe care le conține sistemul. Concluzia a fost că SUMAF dispune de controale adecvate în majoritatea domeniilor examinate. Există însă unele deficiențe în ceea ce privește gestionarea accesului utilizatorilor, securitatea informațiilor și controalele specifice aplicației. Acestea generează riscuri de manipulare a datelor, de scurgere a datelor, de acces neautorizat la sistem, de modificări răuvoitoare ale datelor și de indisponibilitate a sistemului.

În special:

- datele din sistem se află în tranzit în cea mai mare parte a timpului și diversele verificări sunt efectuate manual. Acest lucru implică riscul să fie aduse datelor modificări eronate sau răuvoitoare, precum și riscul expunerii datelor la amenințări legate de gestionarea diferitelor versiuni ale aceluiași fișier.

Acțiuni întreprinse de Comisie în urma auditului Curtii: SUMAF își ajustează sistemul astfel încât, de fiecare dată când se încarcă un fișier Excel, se generează o copie, care este stocată automat. SUMAF analizează, de asemenea, fezabilitatea trecerii la raportarea online de către partenerii de implementare.

- Regulile referitoare la parole (din punctul de vedere al lungimii, al complexității și al istoricului) sunt slabe. Curtea a observat ecrane afișate de sistem pe care numele de utilizator și parolele nu erau ascunse, ci vizibile ca text simplu. Altfel spus, dacă a văzut un astfel de ecran afișat, o persoană neautorizată poate avea acces la informații protejate.

Acțiuni întreprinse de Comisie în urma auditului Curtii: SUMAF a introdus reguli mai stricte privind parolele. În plus, începând din noiembrie 2023, utilizatorii trebuie să își schimbe parola o dată la 6 luni.

- Operațiunile SUMAF depind în foarte mare măsură de prestatori externi de servicii. Cele două roluri principale din cadrul proiectului – expert în domeniul datelor și dezvoltator de date – sunt asigurate de contractanți externi. În plus, aceste două roluri au acces deplin de tip administrator la platforma sistemului de gestionare a datelor, pe care o utilizează pentru a crea, a șterge, a activa și a dezactiva utilizatori. Nu poate fi deci exclus riscul unor activități neautorizate (cum ar fi scurgerile de date sau indisponibilitatea sistemului).

Acțiuni întreprinse de Comisie în urma auditului Curtii: niciuna, întrucât Comisia nu consideră fezabilă o altă soluție, dat fiind că echipa SUMAF este formată din doar 15 persoane.

- În ceea ce privește procesul trimestrial de colectare a datelor, Curtea a constatat că sistemul înregistrează numele de utilizator și datele doar pentru ultima intrare din fiecare etapă. Acest lucru limitează trasabilitatea și asigurarea răspunderii pentru acțiunile anterioare ale utilizatorilor. S-a constatat, de asemenea, că un utilizator putea accesa etapele unui trimestru deja finalizat și putea modifica informațiile pentru orice etapă fără să i se ceară vreo justificare.

Acțiuni întreprinse de Comisie în urma auditului Curtii: SUMAF a îmbunătățit sistemul de înregistrare aferent sistemului de colectare și gestionare a datelor, astfel încât să fie înregistrate toate modificările aduse valorilor datelor (inclusiv data, utilizatorul responsabil, valorile anterioare și valorile noi). Această schimbare a fost deja implementată pentru evidențele cu privire la parcurgerea etapelor sistemului de colectare a datelor. În plus, SUMAF va adăuga în sistem o nouă funcție care cere aprobarea unor astfel de modificări de către un supraveghetor.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

Anexa VII – Întârzieri în implementare

Numărul proiectului	Tipul partenerului de implementare	Motivele întârzierilor în implementare
1	ONG internațional – Sănătate/Sprijin socioeconomic	<ol style="list-style-type: none"> 1. Întârzieri în angajarea personalului, din cauza structurilor complexe de aprobare și a procedurilor îndelungate pentru autorizările de securitate. 2. Întârzieri în desfășurarea activităților de formare profesională (din cauza complexității procesului decizional și a dificultăților în construirea de parteneriate cu părțile interesate de la nivel local specializate în formarea profesională, cum ar fi ISKUR). 3. Extinderea proiectului de la 10 la 15 centre comunitare. 4. Pandemia de COVID-19.
2	Instituție financiară internațională – Infrastructura de sănătate	<ol style="list-style-type: none"> 1. O serie de probleme structurale întâlnite în cursul excavațiilor. 2. Noi reglementări de protecție antiseismică adoptate în 2018, care au condus la schimbări în proiectarea structurală. 3. Negocieri îndelungate între partenerul de implementare și Ministerul Sănătății în urma modificărilor de proiectare. 4. Pandemia de COVID-19. 5. Lipsa unei examinări adecvate a proiectării (furnizată de Ministerul Sănătății) de către partenerul de implementare.
3	Instituție financiară internațională – Infrastructura de educație	<ol style="list-style-type: none"> 1. Deprecierea lirei turcești în raport cu euro a avut ca rezultat un buget suplimentar disponibil pentru construirea mai multor școli. 2. Pandemia de COVID-19. 3. Inflație ridicată, care a dus la dificultăți în obținerea materialelor de construcție și a altor produse. 4. Întârzieri în obținerea autorizațiilor de construcție pentru șantiere și probleme legate de actele funciare. 5. Cutremurele din 6 februarie 2023 au dus la întârzieri suplimentare în implementarea proiectului.
4	Instituție financiară internațională – Infrastructura de educație	<ol style="list-style-type: none"> 1. Deprecierea lirei turcești în raport cu euro a avut ca rezultat un buget suplimentar disponibil pentru construirea mai multor școli. 2. Pandemia de COVID-19. 3. Inflație ridicată, care a dus la dificultăți în obținerea materialelor de construcție și a altor produse. 4. Întârzieri în eliberarea autorizațiilor de construcție de către autoritățile locale pentru anumite amplasamente pentru școli. 5. Cutremurele din 6 februarie 2023 au dus la întârzieri suplimentare în implementarea proiectului.
5	Instituție financiară internațională – Infrastructura de sănătate	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ministerul a dorit să schimbe amplasamentul inițial. 2. Obstacole în implementare legate de securitate. 3. Pandemia de COVID-19. 4. Au fost necesare noi proceduri de licitație (din cauza penuriei de materiale și a inflației ridicate, nu au fost primite multe oferte sau acestea au trebuit să fie revizuite). 5. Apă subterană detectată în cursul lucrărilor de excavare. În faza de proiectare nu se făcuse un studiu geologic adecvat. 6. Noile reglementări de protecție antiseismică din 2018 au condus la schimbări în proiectarea structurală.

Numărul proiectului	Tipul partenerului de implementare	Motivul întârzierilor în implementare
6	ONG internațional – Educație	<ol style="list-style-type: none"> 1. Întârzieri inițiale cauzate de modificări intervenite în mediul de lucru al Ministerului Educației din Turcia. 2. Ca urmare a schimbării ministerelor, universitățile trebuiau să aibă o cooperare juridică oficială cu SPARK, înainte să creeze comitete și operațiuni studentești în campusurile universitare.
7	Organizație națională – Sprijin socioeconomic	<ol style="list-style-type: none"> 1. Întârzieri în procedurile de recrutare (înființarea echipei de proiect). 2. Nu a putut fi semnat un acord de cooperare nici cu ministerul, nici cu ISKUR (agenția națională de ocupare a forței de muncă). 3. Situația economică dificilă (inflație ridicată, șomaj ridicat; dificultăți legate de pandemia de COVID-19). 4. Desfășurarea analizei de piață a durat mai mult decât se preconizase. 5. Obiective excesiv de ambițioase care nu au putut fi atinse pe durata inițială a proiectului. 6. Evaluarea incorectă a situației de la fața locului de către partenerul de implementare: găsirea de date privind refugiații sirieni s-a dovedit a fi mai dificilă decât se anticipase. 7. Din cauza situației economice, angajatorii nu erau dispuși să angajeze noi lucrători, iar sectorul privat era mai reticent față de creșterea capacității de resurse umane.
8	Organism public – Educație	<ol style="list-style-type: none"> 1. Din cauza deprecierei lirei turcești, au devenit disponibile fonduri pentru mai multe activități. Prin urmare, durata de implementare a proiectului a fost prelungită.
9	Organism public – Sănătate	<ol style="list-style-type: none"> 1. Întârzieri în procedurile de achiziții publice din cauza dificultăților legate de cerințele privind originea UE și de inflație. 2. Bugetul nu a crescut, deoarece s-au realizat economii ca urmare a deprecierei lirei turcești față de euro. 3. Probleme de recrutare la începutul proiectului. 4. Pandemia de COVID-19.
10	Instituție financiară internațională – Infrastructură municipală	<ol style="list-style-type: none"> 1. Capacitate insuficientă a ILBANK de a gestiona acest tip de proiect. 2. Oficiul de Testare și Inspecție a avut nevoie de aproape 2 ani pentru a examina și a finaliza 9 subproiecte. 3. Au fost deschise cinci acțiuni în instanță pentru 5 parcele afectate. 4. Documentele de identificare a proiectului au trebuit să fie actualizate în urma modificării legislației naționale privind protecția antiseismică. Aceasta a intrat în vigoare în 2018. 5. Pandemia de COVID-19 (a dus la o întârziere de 6 luni până la 1 an, deoarece a fost foarte dificil să se facă vizite la siturile proiectului, iar personalul autorităților locale nu a fost foarte reactiv în furnizarea documentelor administrative). 6. Dificultăți și întârzieri în recrutarea consultantilor. 7. Dificultăți și întârzieri în activitățile de comunicare și vizibilitate. 8. Cutremurele din 6 februarie 2023 au dus la întârzieri considerabile în implementarea proiectelor.

Numărul proiectului	Tipul partenerului de implementare	Motivul întârzierilor în implementare
11	Organizație internațională – Sprijin socioeconomic	<ol style="list-style-type: none"> 1. Două scheme de granturi au fost modificate până la sfârșitul anului 2020. Calendarul aferent de punere în aplicare, monitorizare și închidere a necesitat timp suplimentar. 2. Situația prelungită și neprevăzută legată de pandemia de COVID-19 și consecințele acesteia în Turcia au încetinit implementarea. 3. Impactul devastator al cutremurelor din 6 februarie 2023 din Kahramanmaraş și efectele acestora asupra tuturor activităților din cadrul proiectelor desfășurate în regiune.
12	Instituție financiară internațională – Infrastructura de sănătate	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lipsa de capacitate și de luare a deciziilor în cadrul Ministerului Sănătății. 2. Partenerul de implementare a trebuit să reevalueze amplasamentele alese de Ministerul Sănătății pentru construirea centrelor medicale (extinse) pentru migranți. 3. O combinație între inflația ridicată, pandemia de COVID-19 și deteriorarea condițiilor economice. 4. Lipsa de comunicare și lipsa de răspundere pentru respectarea termenelor în rândul tuturor părților implicate. 5. Cutremurele din 6 februarie 2023 au dus la întârzieri considerabile suplimentare în implementarea proiectului.
13	Instituție financiară internațională – Infrastructură municipală	<ol style="list-style-type: none"> 1. Modificări de proiectare (lipsa de detalii în desenele tehnice în unele cazuri și modificări aduse planificării lucrărilor în vederea adaptării la reglementările naționale actualizate privind rezistența la cutremure). 2. Semnarea cu întârziere a acordului dintre partenerul de implementare și UE din cauza renegocierii textului final al Acordului-cadru de parteneriat. 3. Semnarea cu întârziere a acordului de împrumut și grant de către guvern și ILBANK. 4. Pandemia de COVID-19 (nu s-au putut desfășura vizite la fața locului sau investigații pe teren). 5. Întârzieri în finalizarea evaluărilor impactului social și asupra mediului pentru unele contracte, din cauza calității documentelor, care au necesitat revizuri multiple. 6. Cutremurele din 6 februarie 2023 au dus la întârzieri considerabile în implementarea proiectului.
14	Instituție financiară internațională – Sprijin socioeconomic	<ol style="list-style-type: none"> 1. Discuții între partenerul de implementare și Ministerul Muncii și Serviciilor Sociale privind condițiile contractuale generale. Negocierile au durat 20 de luni. 2. Ministerul Muncii și Serviciilor Sociale nu era mulțumit de componența echipei de proiect a partenerului de implementare. Cooperarea a putut continua numai după ce partenerul de implementare și-a schimbat echipa de proiect.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza documentației proiectelor FRIT.

Anexa VIII – Evaluarea proiectelor

Numărul proiectului	Tipul partenerului de implementare	Evaluarea nevoilor	Respectarea termenelor	Cost-eficacitate	Monitorizare	Rezultate	Sustenabilitate
1	ONG internațional – Sănătate/Sprijin socioeconomic						
2	Instituție financiară internațională – Infrastructura de sănătate						
3	Instituție financiară internațională – Infrastructura de educație						
4	Instituție financiară internațională – Infrastructura de educație						
5	Instituție financiară internațională – Infrastructura de sănătate						
6	ONG internațional – Educație						
7	Organizație națională – Sprijin socioeconomic						
8	Organism public – Educație						
9	Organism public – Sănătate						
10	Instituție financiară internațională – Infrastructură municipală						
11	Organizație internațională – Sprijin socioeconomic						
12	Instituție financiară internațională – Infrastructura de sănătate						
13	Instituție financiară internațională – Infrastructură municipală						
14	Instituție financiară internațională – Sprijin socioeconomic						

	Evaluarea nevoilor	Respectarea termenelor	Cost-eficacitate	Monitorizare	Rezultate	Sustenabilitate
Nivel bun	Obiectivele și activitățile proiectului sunt pe deplin aliniată la evaluările nevoilor din 2016 și 2018 ¹ .	Nu au existat întârzieri. Proiect finalizat în termenul prevăzut.	Caracterul rezonabil al costurilor este evaluat și documentat.	Cadrul de raportare și monitorizare măsoară realizările și efectele.	Au fost obținute toate rezultatele planificate.	Proiect sustenabil (sau probabil să fie sustenabil) după finalizare.
Nivel satisfăcător	Obiectivele și activitățile proiectului sunt aliniată la evaluările nevoilor din 2016 și 2018 ¹ sub toate aspectele importante.	Implementarea proiectului a cunoscut întârzieri, dar acestea au fost abordate în mod adecvat.	Caracterul rezonabil al costurilor a fost evaluat, dar nu este documentat suficient.	Cadrul de raportare și monitorizare măsoară realizările, dar nu și efectele.	Au fost obținute majoritatea rezultatelor planificate.	Proiect sustenabil, în pofida lipsei unei strategii de sustenabilitate.
Unele deficiențe	Obiectivele proiectului sunt conforme cu evaluările nevoilor în majoritatea privințelor, dar activitățile nu sunt aliniată în toate privințele.	Implementarea proiectului a cunoscut unele întârzieri, care nu au fost abordate în mod eficiente sau în timp util.	Caracterul rezonabil al costurilor nu a fost evaluat sistematic și nu este documentat în mod adecvat.	Cadrul de raportare și monitorizare măsoară realizările, dar nu și efectele, și nu s-au luat în timp util măsuri subsecvente.	Nu au fost obținute mai multe dintre rezultatele planificate.	Nu exista o strategie de sustenabilitate, iar activitățile din cadrul proiectului nu sunt sustenabile.
Nivel nesatisfăcător	Obiectivele și activitățile proiectului nu sunt aliniată la evaluările nevoilor.	Implementarea proiectului a cunoscut mai multe întârzieri, care nu au fost abordate în mod eficiente sau în timp util.	Bugetul nu conținea detalii privind activitățile proiectului, ceea ce înseamnă că costurile nu pot fi evaluate.	Cadrul de raportare și monitorizare nu măsoară realizările sau efectele.	Nu au fost obținute majoritatea rezultatelor planificate.	Proiectul nu este sustenabil.
Nu se poate trage deocamdată o concluzie						

¹ În 2016, Comisia a efectuat o evaluare a nevoilor pentru acțiuni pe termen scurt și pe termen mediu și lung, ca bază pentru un sprijin intensificat din partea UE pentru Turcia cu privire la criza refugiaților. Această evaluare a fost actualizată în 2018.

https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/system/files/2018-12/2016_needs_assessment_.pdf

https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/system/files/2018-12/updated_needs_assessment.pdf

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza documentației proiectelor FRIT.

Acronime

CCTE: transfer condiționat de numerar pentru educație (*Conditional Cash Transfer for Education*)

C-ESSN: Plasa complementară de siguranță socială de urgență (*Complementary Emergency Social Safety Net*)

DG ECHO: Direcția Generală Protecție Civilă și Operațiuni Umanitare Europene

DG NEAR: Direcția Generală Vecinătate și Negocieri privind Extinderea

ESSN: Plasa de siguranță socială de urgență (*Emergency Social Safety Net*)

FRIT: Instrumentul pentru refugiații din Turcia (*Facility for Refugees in Turkey*)

IPA: Instrumentul de asistență pentru preaderare

PICTES: Promovarea integrării copiilor sirieni în sistemul de învățământ din Turcia (*Promoting Integration of Syrian Children into the Turkish Education System*)

PIKTES: Promovarea integrării copiilor sirieni în sistemul de învățământ turc (*Promoting Integration of Syrian Kids into the Turkish Education System*)

SHIFA: Consolidarea infrastructurii de sănătate pentru toți (*Strengthening Health Infrastructure for All*)

SIHHAT: Îmbunătățirea stării de sănătate a populației siriene aflate sub protecție temporară și a serviciilor conexe furnizate de autoritățile turce (*Improving the Health Status of the Syrian Population under Temporary Protection and Related Services Provided by Turkish Authorities*)

SUMAF: Sprijin pentru monitorizarea acțiunilor finalizate în cadrul FRIT (*Support to the Monitoring of Actions Financed under the FRIT*)

Glosar

Cadru logic: instrument detaliat de planificare care acoperă implementarea, gestionarea, monitorizarea și evaluarea unui proiect.

Cost-eficacitate: obținerea efectelor preconizate în raport cu costurile.

Efecte: schimbare imediată sau pe termen mai lung generată de un proiect, precum beneficiile datorate unei mai bune instruirii a forței de muncă sau legăturilor de transport îmbunătățite.

Evaluare bazată pe piloni: evaluarea de către Comisie a normelor și a procedurilor aplicate în cadrul gestiunii indirecte pentru a se asigura faptul că interesele financiare ale UE sunt protejate la același nivel ca în cadrul gestiunii directe.

Gestiune directă: în general, gestionarea unui fond sau a unui program al UE asigurată doar de către Comisie, spre deosebire de gestiunea partajată sau de gestiunea indirectă. În cazul Instrumentului pentru refugiații din Turcia, proiectele aflate în gestiune directă sunt implementate de guvernul turc.

Gestiune indirectă: metodă de execuție a bugetului UE prin care Comisia încredințează sarcini de execuție altor entități (precum organizații neguvernamentale și organizații internaționale).

Impact: consecințele pe termen lung mai ample ale unui proiect sau ale unui program finalizat, cum ar fi beneficiile socioeconomice pentru populație în ansamblul acesteia.

Proiect de asistență în numerar: proiect care implică transferul direct de bani către destinarii finali.

Realizare: ceea ce se produce sau se obține cu ajutorul unui proiect (de exemplu, predarea unui curs de formare profesională sau construcția unui drum).

Răspunsurile Comisiei

<https://www.eca.europa.eu/ro/publications/sr-2024-06>

Calendar

<https://www.eca.europa.eu/ro/publications/sr-2024-06>

Echipa de audit

Rapoartele speciale ale Curții de Conturi Europene prezintă rezultatele auditurilor sale cu privire la politicile și programele UE sau la diverse aspecte legate de gestiune aferente unor domenii bugetare specifice. Curtea de Conturi Europeană selectează și concepe aceste sarcini de audit astfel încât impactul lor să fie maxim, luând în considerare riscurile la adresa performanței sau a conformității, nivelul de venituri sau de cheltuieli implicat, evoluțiile viitoare și interesul politic și public.

Acest audit al performanței a fost efectuat de Camera de audit III – Acțiuni externe, securitate și justiție, condusă de doamna Bettina Jakobsen, membră a Curții de Conturi Europene. Auditul a fost condus de doamna Bettina Jakobsen, membră a Curții de Conturi Europene, sprijinită de: Katja Mattfolk, șefă de cabinet, și Aino Rantanen, atașată în cadrul cabinetului; Pietro Puricella, manager principal; Kim Hublé, coordonatoare; Ainhoa Pérez-Infante, Erika Söveges și Luis Vicente, auditori. Michael Pyper a asigurat sprijin lingvistic. [Alexandra Mazilu](#) a asigurat sprijin pentru concepția grafică.

Bettina Jakobsen

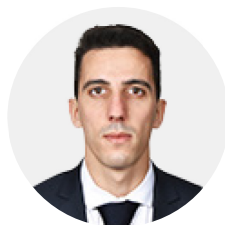
Katja Mattfolk

Aino Rantanen

Pietro Puricella

Luis Vicente

Alexandra Mazilu

Michael Pyper

DREPTURI DE AUTOR

© Uniunea Europeană, 2024

Politica Curții de Conturi Europene referitoare la reutilizare este definită în [Decizia nr. 6-2019 a Curții de Conturi Europene](#) privind politica în materie de date deschise și reutilizarea documentelor.

Cu excepția cazului în care se precizează altceva (de exemplu, într-o mențiune separată indicând drepturile de autor), conținutul elaborat de Curtea de Conturi Europeană pentru care UE deține drepturile de autor face obiectul licenței [Creative Commons Atribuire 4.0 Internațional \(CC BY 4.0\)](#). Prin urmare, ca regulă generală, reutilizarea este autorizată cu condiția menționării adecvate a autorilor și a indicării eventualelor modificări. Reutilizatorul conținutului elaborat de Curtea de Conturi Europene nu poate altera sensul sau mesajul inițial. Curtea de Conturi Europene nu răspunde pentru eventualele consecințe ale reutilizării.

Este necesar să obțineți o permisiune suplimentară în cazul în care un anumit conținut prezintă persoane fizice ce pot fi identificate, de exemplu, în cazul fotografiilor în care apar membri ai personalului Curții de Conturi Europene sau în cazul în care conținutul include lucrări ale unor terți.

Dacă se obține o astfel de permisiune, ea anulează și înlocuiește permisiunea de natură generală menționată mai sus și va indica în mod clar eventualele restricții de utilizare.

Pentru a utiliza sau a reproduce un conținut pentru care UE nu deține drepturile de autor, poate fi necesar să obțineți o permisiune în acest sens direct de la titularii drepturilor de autor.

Programele informatice sau documentele care fac obiectul unor drepturi de proprietate industrială, cum ar fi brevetele, mărcile, desenele și modelele înregistrate, logourile și denumirile, sunt excluse din politica Curții de Conturi Europene referitoare la reutilizare.

Familia site-urilor instituționale ale Uniunii Europene care sunt incluse în domeniul europa.eu oferă linkuri către site-uri terțe. Deoarece Curtea de Conturi Europene nu are control asupra acestor site-uri, sunteți încurajați să verificați politica aplicată de ele în ceea ce privește respectarea vieții private și drepturile de autor.

Utilizarea logoului Curții de Conturi Europene

Logoul Curții de Conturi Europene nu poate fi utilizat fără acordul prealabil al Curții de Conturi Europene.

HTML	ISBN 978-92-849-1860-7	ISSN 1977-5806	doi:10.2865/214566	QJ-AB-24-005-RO-Q
PDF	ISBN 978-92-849-1824-9	ISSN 1977-5806	doi:10.2865/156878	QJ-AB-24-005-RO-N

Instrumentul pentru refugiații din Turcia direcționează sprijin pentru refugiații și comunitățile-gazdă din această țară. Curtea de Conturi Europeană a analizat situația punerii în aplicare a recomandărilor pe care le-a formulat în 2018 și a examinat dacă instrumentul a furnizat un sprijin eficient și eficace. S-a constatat că instrumentul a acordat un sprijin pertinent în circumstanțe dificile și că, prin implementarea recomandărilor anterioare ale Curții, Comisia a reușit să îmbunătățească felul în care gestionează instrumentul. Toate proiectele auditate au răspuns nevoilor beneficiarilor și produceau realizările planificate, dar, din diverse motive, implementarea lor a suferit întârzieri importante. Nu a existat o evaluare sistematică a costurilor proiectelor, iar impactul nu a fost măsurat suficient. Sustenabilitatea a fost asigurată numai pentru proiectele de infrastructură. Curtea conchide că instrumentul ar fi putut obține un mai bun raport costuri-beneficii și un impact demonstrabil mai mare și formulează recomandări în vederea luării unor măsuri viitoare.

Raport special al Curții de Conturi Europene prezentat în temeiul articolului 287 alineatul (4) al doilea paragraf TFUE.

CURTEA DE
CONTURI
EUROPEANĂ

Oficiul pentru Publicații
al Uniunii Europene

CURTEA DE CONTURI EUROPEANĂ
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBURG

Tel. +352 4398-1

Întrebări: eca.europa.eu/ro/contact

Website: eca.europa.eu

Twitter: @EUAuditors